

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nyx. Augenthaler & Emmerich
Leopold. Heinrich Schalek, A. Op-
peik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicați mai dese după tariful
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 30 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

„GAZETA“ iese în de-gate de
Abonamente pentru AUSŢRU-UNGARIE
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
PENTRU ROMÂNIA și STRĂINĂȚATE:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

(Număr de Duminecă 6.)

Nr. 26. — Anul LXIX.

Brașov, Vineri-Sâmbătă 4 (17) Februarie.

1906.

In cătrău și până unde?

In cătrău? Până unde vor se
mêrgă Ungurii?

Așa întrebă un German din
Austria, fost ministru, într'un arti-
col, ce-l publică în urma scirei rês-
pândite, că dieta ungerescă va fi
disolvată și domnii din coaliție vor fi
trimiși acasă, ca să se mai liniștescă
și să le vină mintea la cap.

Amintitul politician susține, că
politica ungerescă nu arată învederat
ținta ei, d'er se vede și se cunôșce
bine ce direcțiune are și încătrău o
mână. D'că Majestatea Sa le-ar incu-
viința limba de comandă maghiară,
de sigur n'ar fi nici atunci mulțumiți,
ci ar pretinde tot mai mult. E deci
ceva nehotărit și nețermurât în poli-
tica modernă maghiară. Nu numai a-
derenții declarați ai uniunei personale
ci toate partidele maghiare tind a se
rupe de Austria cu deosebire numai
că cei ce stau pe basa pactului dela
1867 urmăresc ac'estă țintă cu mai
multă băgare de sêmă.

Aceste tendințe și nisuințe ma-
ghiare, d'ice bărbatul de stat, despre
care vorbim, au dus lucrurile acolo,
incât dreptul de dispozițiune al Mo-
narchului, în ce privește conducerea,
comanda și organizațiunea interioară a
armatei, care a fost recunoscut și în
1867 încôce, este adî disputat de că-
tră coaliție, care propune prin An-
drassy, ca acest drept al domnitorului
să fie supus unui plebiscit și să atâr-
ne dela voința majorității vremelnice
a reprezentanței țării. In cazul acesta
domnitorul ar pierde ori-ce preroga-
tivă și putere. De aceea răspunsul la
pretensiunile coaliției n'a putut fi al-
tul, decum a fost, fiind-că un dom-
nitor, un rege nici nu pôte răspunde
altfel.

Politicianul, care le spune toate
acestea, are în vedere ceea-ce se în-
țelege în Austria sub cuvintele „uni-
tatea“ monarchiei, adecă se fle mo-
narchia tare și unită printr'o înțele-
gere cât mai strênsă între cele două
state ale ei. Cu ac'esta „unitate“, de
mult nu-și mai bat capul politicianii

unguri. Ei au considerat până acuma
și legile dela 1867 numai ca o punte
de trecere și o spun pe față, că a-
tunci când s'ar simți destul de tari,
vor curma ori-ce comuniune cu Aus-
tria. Pretensiunea politicianilor cislai-
tani, de a se susține unitatea mo-
narchiei în sensul lor, e în adevêr
lipsită de ori-ce basă și directivă si-
gură, căci ceea-ce s'a lucrat și în
Ungaria în cei patru dec'i de ani din
urmă, a fost parte mare îndreptat
tocmai în contra acestei unități.

D'că d'er foile coaliției strigă în
gura mare, că vine absolutismul și
că Austriacii au gânduri rele față cu
libertatea și constituțiua Maghiarilor,
nu e numai vorbă golă, ci e o te-
mere întemeiată, că în adevêr s'ar
mai puté tăia puțin cocoșului șovi-
nist din créstă. Și ceea-ce îi supără
și îi neliniștesce așa de mult pe d'al
de Kossuth, Apponyi, Zichy ș. a. este,
că acuma curtea din Viena, pentru a
ține în frâu pe aderenții lor prea în-
focați și neastâmpărați, nu mai e ne-
voită a aduce legiune de „Bezirkerei“
din Boemia, Galiția, etc., ci are la
dispoziție legiune de funcționari un-
guri, gata de a sprijini guvernul Fe-
jervary ori altul, care va urma după el.

Se d'ice, că dieta, care este deja
convocată pe Luni 19 Februarie n.,
va fi disolvată și că fostul ministru
de nonvenț generalul Nyiri va asista
la acest act ca comisar regesc. Se
mai d'ice, că Nyiri va avé însărcina-
cea ca la cas când deputații din co-
aliție n'ar voi să se depărteze de bnnă
voie, după cetirea rescriptului de di-
solvare, să-i împrăstie cu forța, cu a-
jutorul honveđilor ce-i vor sta la
dispoziție. Că tocmai honveđii au a-
juns să fie întrebuițați în contra ce-
lor, cari pretind a lupta pentru liber-
tate și constituție, le cășunéză cea
mai mare amărăciune luptătorilor co-
aliției și ei de pe acum se plâng și
se anguesc asupra crudei sorți, care
a adus lucrurile așa departe, în cât
chiar oștirea maghiară să servescă de
„uneltă“ celor din Viena.

Firesce, că acestor luptători și
eroi ai rezistenței pasive le trebuie
un mijloc de a agita poporul maghiar,

și acest mijloc l'au aflat deocamdată
în tactica de a descrie cu colorile cele
mai negre urmările, ce le va avé di-
solvarea dietei.

„Vin hengerii!“ (Jönnek a hó-
berök) strigă Ugron în colónele fôiei
„A Nap“. „Baionete și săbii strălu-
cesc inaintea palatului parlamentului
maghiar — esclamă el — forța bra-
chială stă față'n față cu represen-
tanța poporului: Gădele constituției
va porunci deja Luni, și va fi pierdut
acela, care i-se va împotrivi. Absolu-
tismul brutal cu tótă cruđimea lui îl
vom avé în spinare“.

Ugron ca și toți ceilalți fruntași
ai coaliției, îmbărbăteză pe cei, cari
țin cu „națiunea“, la luptă. O fac în
speranță, că în cele din urmă tot ei
vor învinge. Este însă mare întrebare
d'că au în adevêr șanse de a înfrânge
cu totul voința corónei și a o înlo-
cui cu voința lor și a acelora, cari
vor reprezenta majoritatea.

Intorsătura, ce a luat'o mersul
lucrurilor în timpul din urmă arată
mai mult, că Maghiarii au pierdut
incă și din șansele, ce le-au avut ina-
inte cu un an prin aceea, că coaliția
n'a primit a forma un guvern așa,
ca să pótă să fie aprobat de mo-
narch.

Prea s'au incredut conducătorii
coaliției în porocul, ce le-a zimbii
Maghiarilor mereu dela 1865 încôce.
Insuși Kossuth a avut presimțul, că
nu e bine ce fac și că până una altă
ar fi fost cu cale să țină mai mult
sêmă de împrejurări.

Acum coaliția trebuie să pórte
consecențele procederei sale. Intêm-
plările și faptele o vor convinge de
sigur, că astăzi nu mai sunt vremu-
rile de odinórá și că cu deosebire
nisuințele politice maghiare sunt de-
ochiate înăuntru ca și inaintea strêi-
nătății.

D'că Ugron și cu ai săi pun ces-
tiunea așa, că astăzi nu este altă
alegere, decât séu a merge cu lup-
tătorii din tabăra lor séu cu uneltele
„absolutismului împêrătesc“, sunt în
rêtăcire.

Adevêrații apêrători ai libertății
și ai constituționalismului nu vor

puté merge nici cu unii nici cu al-
tele, pe câtă vreme ambele tabere
vor fi conjurate în contra existenței
și a libertății celei mai mari părți a
poporațiunei țării!

Revista politică.

Ministrul președinte br. Fejer-
vary a adresat cu data de eri 15
Februarie o scrisore presidentului
dietei ungeresci Iuliu Justh, în care
eță ce d'ice:

»Ilustrissime d-le President! Mi-a
sosit dela Majestatea Sa ces. și reg., re-
gele apostolic al Ungariei, un prea grațios
rescript cătră deputații dietei ungeresci,
după cuprinsul căruia, Maj. Sa declară convo-
cată pe ziua de 19 Februarie dieta un-
gară, ce actualmente este în amânare.

»Când Vê trimit acest prea grațios
rescript alăturat sub %, Vê fac cunoscut,
că pentru publicarea grațiosului rescript
regesc, se binevoită a convoca dieta în șe-
dintă pe ziua de Luni 19 Februarie ôrele
10 a. m.

Budapesta, 15 Februarie.

Fejervary, m. p.

Acesta este deocamdată resul-
tatul audienței din urmă a minis-
trului președinte. In scrisôrea minis-
trului președinte nu se spune expres
cu ce scop e convocată dieta pe ziua
de Luni. Nu mai incăpe însă nici o
îndoială că convocarea se face cu
scop de a li-se ceti membrilor celor
două camere, a magnaților și depu-
taților, rescriptul prea înalt de disol-
vare a dietei.

Ziua de Luni 19 Februarie va fi,
deci, o zi fatală pentru Ungaria. Ba-
ronul Fejervary a primit dela Majes-
tatea Sa autorizație nu numai pentru
a disolva dieta, ci i-s'au dat instrucții
și depline puteri, a lua tôte măsurile
necesare față cu situațiunea, ce se va
crea prin disolvare.

Se afirmă că Maj. Sa monarchul
a numit pe fostul ministru de hon-
veđi generalul Nyiri comisar regesc,
cu însărcinarea de a disolva dieta și
la cas de nevoie a-se folosi de forța
armată. Spre scopul acesta, se mai
d'ice, ar sta gata un regiment de
honveđi. Numirea de comisar regesc
a lui Nyiri se va publica adî ori mâne
în fôia oficială.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Pentru pâne.

Femeia albă, cu ochii negrii, mama
dulce a celor trei copii goi, privi în ochii
gânditorii ai soțului:

— De ce ești așa abătut, Radule?
Ți-e rău?!

Ca surprins Radu zîmbi trist:
— Ia, grija vóstră mă pune pe gân-
duri câte-odată.

Sunt ani de zile de când tot cu greul
o duce și fómăa în tot déuna a fost atot-
stăpânitoare în căsuța lui sêracă.

La început s'a pus pe bêt, ca să
uite, d'er când se desmetetea, vedea că
lot de la gura copiilor săi luase.

In casa lui, pierdută într'o infundă-
tură din marginea orașului, e atâta liniște
și copiii aceia mărunți și goi pare că și
i gândesc — și trist e să veđi un copil
gânditor...

E sêră... afară e frig și zăpada fluș-

turată de vânt a ajuns până aprópe de
geam, ér de diminéță pic de foc n'a
fost în casă.

Radu se urni de pe scaun.

— Un'te duci?

— Mă duc... să mă 'ntilnesc cu nisce
tovarêși; e vorba să luăm nisce lucru de
la un boier.

Eși pe ușă, în vreme ce nevasta îi
da grijă să nu stea mult. După ce eși,
oftă odată din greu, se îndoi pe loc; apoi
porni atât din greu, ca și când și-ar fi
lăsat sufletul acolo.

In dreptul gémului se mai oprî odată
și privi, la lumina lampei, chipul slab și
gânditor al soției. A stat așa o bucată de
vreme.

Da, asta era nevasta lui, Elena lui,
și era așa de îngândurată. Sêrmana!

Ce făcù, ce dresè, că ér întră'năuntru.
Adecă ce-i d'éc' a intrat? Ce-ar puté
ea să-i d'ică, d'că el s'a întors înapoi?
O fi uitat și el ceva; și într'adevêr c'a
uitat s'o întrebe, d'că a dóua zi se duce
la spălat.

După-ce Elena îi răspunde mirată, că
nimeni n'a chemat-o să spele, el a rêmas
așa prost în fața ei.

Asta era Elena lui, séu nu mai era
Elena?! El fórte rar își sâruta nevasta,
d'er acum ar fi vrut s'o sârute, ar fi vrut
s'o îmbrățișeze, să plângă cu ea'n brațe,
d'er asta era prostie...

— Asta vream să sciù Eleno, d'că
te duci mâne la spălat — și eși.

Nu s'a mai uitat pe geam; și-a în-
chis ochii, când a trecut. Of, îi era grózá
și scârbă să se mai uite la casa lui.

Când a ajuns la răspântie, tot s'a
mai uitat odată la căsuța lui scundă, vi-
rită'n pământ, singura casă unde se mai
vedea o lumină slabă.

A pornit inainte. Umbra lui négră
se legăna înótând prin zăpadă până'n
genunchi. Coti pe-o altă stradă. Era atâta
liniște'n mahala; dór un fluer de paznic
mai țipa din când în când lung în tăcerea
mahalalei.

Ajunse pe o stradă mai mare. Mer-
gea încet și gânditor, înótând greu prin

zăpadă. Trecù printr'o piață mică, unde aș-
teptau trei trăsuri. Doi birjari, învâluiti în
șube, își mai aruncau din când în când
a-lene, câte-o vorbă, ér al treilea moțăia,
legănându-se pe o parte și pe alta pe
capră. Trecù și de-aici inainte pe o stradă
mai îngustă.

La capul acesteia se vedeau în ză-
pada albă două umbre negre. Se'ndreptă
spre ele.

Se strinseră apoi unul într'altul și
începură a vorbi pe șoptite.

— Să mai stăm — d'ise unul din
cei doi — e prea de vreme; abia s'o fi
culcat. Peste un cês putem. Uite, să mai
dăm rôtă pe strada asta; sci, esim tocmai
acolo... Trebuie să ne mai uităm apoi prim-
prejur, ca să nu fie cine-va, séu vre-un
sergent. De sergent s'avem grijă!

— Acolo e adăpost, nu se mișcă de
altfel nimenia — d'ise celălalt.

Inima lui Radu e strînsă.

— Măi, da să fiți ómeni! — d'ise
unul — să nu vè'ncurcați! Tu cunosci
lerenu' Barbule!

Diarele vieneze bine informate spun, că după dizolvarea dietei vor urma în Ungaria *măsuri excepționale absolutiste*. Deoarece se prevede, că se va pune la cale o mișcare pătimașă în comitate, guvernul va usa de toate mijloacele ce-i stau la îndemână pentru a-o suprima. Au să se reediteze evenimentele dela 1861, când după dizolvarea dietei de atunci, au fost trimiși comisarii regesci în comitatele, cari au proclamat nesupunerea față cu guvernul. Acești comisarii au dizolvat adunările municipale și peste tot au oprit ori-ce fel de adunare de protestare. Așa se va procede și acum. S'ar fi hotărât deja, ca șeful poliției din Budapesta *Rudnay* să fie numit comisar regesc, cu misiunea de a lua în mâna lui administrația Budapestei. Guvernul va desființa dreptul de intrunire și se vor introduce măsuri severe și față cu libertatea presei.

„Vor urma timpuri grele — a zis Kossuth într-o vorbire către delegația orașului Baia-mare, care i-a predat diploma de cetățen de onoare al orașului. — Se poate, că întocmai ca dieta, vor fi amuțite și comitatele și atunci fie-cărui Maghiar îi revine sfânta datorie a *participa personal* în apărarea patriei. Nu însemnă aceasta, ca fie-care Maghiar să prindă arma, ci fie-care din ei să fie o cetățenie puternică a patriotismului maghiar și a rezistenței pasive, așa încât fie-care Maghiar, deosebit, să stea față cu puterea și arbitriul și a-le cuceri ca pe niște bastioane...”

În *parlamentul austriac* se urmează de câteva zile discuții foarte înfocute. La ordinea zilei fiind dezbaterile asupra proiectului de recrută, partidele adversare acestuia, în deosebi pangermanii, se folosesc de acest prilej pentru a duce o violentă campanie împotriva ministrului președinte Gausch. Deputatul Stein a atacat strașnic coroana și guvernul pentru proiectul lor de vedere în chestiunea ungară și declară, că partidul său (pangerman) va împiedeca dezbaterile proiectului recruților prin obstrucție. A arătat apoi, cum Maghiarii pas de pas își realizează pretensiunile lor naționale, ér armata comună se descompune. Ordinul dela Chlopy a fost ultimul punct de strălucire, dér concesiunile făcute Maghiarilor de atunci încôce, au întunecat și acel punct. Declară în numele partidului său, că nu votază recruți pentru monarchia austro-ungară. Alt orator pangerman contele Sternberg a atacat de asemenea cu multă violență guvernul și alcătuirile de ađi din Austria.

A răspuns ministrul președinte br. Gausch declarând, că e firm

decis a nu se lăsa influențat de nimeni și de nimic în urmărirea politicii guvernului. În ce privește armata a zis, că guvernul stă pe baza dela 67 și e de părere, că numai o armată unitară în ce privește conducerea, comanda și organizația internă este capabilă a apăra monarchia. În ce privește chestiunea ungară, guvernului i-se va da ocazie a se pronunța pe larg în timpul cel mai scurt, după dezbaterile proiectului de recruți. Atunci va răspunde la interpelația, ce i-s'a adresat de comisiunea de patru a partidelor germane.

În ședința de Miercuri parlamentul a trecut la a doua cetire, a proiectului recruților și se credel că discuția va fi încheiată ađi. Săptămâna viitoare va veni la rând dezbaterile proiectului despre *votul universal*.

Micul oraș Algeciras din Spania a ajuns să fie ađi un punct însemnat în politica internațională. Acolo s'au intrunit de câteva săptămâni delegații *conferenței marocane*, spre a dezbate asupra reformelor de introdus în Maroc și a decide asupra sorții imperiului Africii de nord.

Pentru Franța, Germania, Anglia și Spania este chestiune foarte importantă, ca țera Sultanului marocan să rămână deschisă esportului european și noua piață să fie cât mai bine apărută pentru comerțul acestor state. Mari interese au în Maroc mai ales cele două puteri antogoniste Franța și Germania, și fie-care din aceste puteri caută tot posibilul, ca Marocul să nu ajungă în mâna celeilalte. Cu toate acestea se pare că lucrurile au ajuns în conferență la o luptă pe viață pe mărte între Franța și Germania și punctul asupra căruia a izbucnit neînțelegerea este chestiunea *organizării poliției marocane*. Franța pretinde ca organizarea poliției să o facă ea și cel mult să cedeze câteva districte Spaniei. Germania la rândul ei pretinde poliție internațională, toate statele adecă să-și aibă partea lor în organizarea poliției. Pe tema acesta s'a pornit o luptă strașnică în presa germană, de când s'a dovedit mai ales, că simpatiile delegaților conferenței sunt pe partea Franței.

Cruciada lui Kossuth.

Francisc Kossuth a dat de scire în organul său, că va întreprinde în curând un turneu mare în Europa, pentru a apela la conștiința lumii civilizate în contra regimului tiranic, cu care Viena apasă acum patria sa.

„L'Independance Romaine”, din București, vorbind de acest plan al lui Kossuth, de turneul-cruciadă,

ce voesce să-l interpreteze, face între altele următoarele interesante observații:

„Situatia de ađi nu este aceeași ca la 1848.

La 1848 Maghiarii se puteau numi asupriți de stăpânirea austriacă; la 1906 sunt ei înșiși asupritori și conflictul lor cu coroana provine numai și numai dela intențiunea lor, de a răpi jumătății populației țării nemaghiare totă speranța, că se va pute vre-odată bucura de egalitate de drept în acest stat.

„Din punctul de vedere al coroanei, armata e chemată a apăra monarchia și interesele ei. În ochii kossuthiștilor soviniști armata e un mijloc de maghiarisare, menit a asigura prepotența maghiară în școlă, parlament și justiție.

„Să se adreseze numai d-l Kossuth Latinilor, Germanilor și Anglo-Saxonilor, toți îi vor răspunde, că plângerile sale și-le expune numai în numele minorității maghiare a Ungariei și că cele 8 milioane de Români, Slavi și Germani din Ungaria sunt tractați de către conaționalii lui ca niște paria (sclavi) în propria lor patrie.

„D-l Kossuth nu va pute vorbi în numele tuturor raselor, ce locuiesc în regatul Sf. Stefan, el va preda cauza unei oligarhii, care vrea să smulgă Suveranului concesiuni, pentru-ca să se pôtă consolida și să sdrobescă apoi popórele Ungariei, a căror limbă maternă nu este cea maghiară.

„...În punctul, la care a ajuns conflictul, coroana are toate șansele pentru ea. Resistența pasivă a municipiilor a slăbit mult, de când cassa coaliției s'a cam golit.

„Cutare aristocrat maghiar, care a subscris 1 milion pentru fondul național, a plătit numai 5000 cor. și pentru a scăpa de apelurile ulterioare a plecat în Africa; cutare proprietar bogat, care a promis a jertfi toate venitele sale rezistenței pasive, adecă în favorul funcționarilor comitatensii, carî merg cu coaliția, a dat 2000 cor. și de-atunci tace infundat.

„Comercianții și industriașii, sătui de comedia coaliționistă, nu doresc decât restabilirea ordinii... Se pôte, că, decât Kossuth va prelungi cruciada sa, va afla patria sa la reintôrcere în alte condițiuni decât la depărtarea sa.”

Greci espulsați din România.

Cetim în „Conservatorul” organ oficial al guvernului român:

În consiliul de miniștri ținut ieri s'a hotărât espulsarea întregului comitet al societății *Ellenismos*, comitet compus din d-nii: N. Crisoveloni, bancherul cunoscut din capitală, Christos Zappas, Anton Valamachis, Panaiot Haitas, Petre Spandonide, C. Chichiopol și Dr. Miliareisis.

Guvernul a luat această deciziune în urma unor serioase cercetări și numai după ce a dobândit deplina convingere, că toate persoanele citate mai sus sunt vinovate de faptul, că au făcut parte dintr-o organizațiune, dușmană cauzei românești și nemiului românesc. Deși străini, erau stabiliți de multă vreme în țară, aveau relațiuni vechi aci, ocupau situațiuni și unii din ei ceruseră chiar împământenirea. Era

de presupus dér, că acești ómeni aveau simpatii pentru România, care-i îmbrățișase cu căldură și care trebuia să fie pentru dênșii o a doua patrie.

Însă cercetările administrative, foarte scrupulos conduse și făcute cu cea mai desăvârșită nepartinire, au convins guvernul despre uneltirile lor. Prin urmare miștrii, adunați în consiliu, au decis espulsarea membrilor din comitetul societății *Ellenismos*, cari vor fi trimiși peste graniță în termenul prevădut de lege.

Este un mare exemplu și bine a făcut guvernul, că l'a dat. Guvernul a lovit la cap fără nici o deosebire, n'a făcut nici o concesie, n'a menajat pe nici un vinovat. Actul guvernului a fost unanim aprobat și nu pôte fi Român, care să nu-l aplaude.

În colonia macedonenă vestea espulsării a produs un mare entusiasm. De îndată ce s'a aflat, că întregul comitet grecesc va fi trimis peste hotar, un mare număr de Macedonenii s'au adunat și cu o pornire unanimă au luat torțele și musica și au plecat să manifesteze pe la toate diarele cotidiene, cari au apărut cu căldură cauza românească. Óre întregi un entusiasm mare a domnit pe străzile capitalei și impresiunea tuturor era, că actul guvernului, atât de drept și atât de energetic, va da de gândit acelora, cari își închipuiau, că în România totul le este ertat.

Faptele constatate în sarcina Grecilor espulsați dovedesc un lucru foarte grav, acela anume, că în România trăiesc foarte mulți străini, cari îi sunt dușmani aproape pe față.

Negreșit noi nu pretindem, ca fie-care străin, de îndată ce a căleat pe pământul românesc, să-și uite țera și să piardă toate simpatiile pentru dênșea, dér ceea-ce cerem este, că străinul, care a intrat în țera noastră și care i-a cerut ospitalitatea, să nu-i fie dușman.

Un număr de Greci au uitat de această datorie a lor. Dênșii și-au închipuit, că trăind în România au dreptul să lucreze împotriva Românilor și că au dreptul să completeze aci și să adune fonduri, cu cari să înarmeze în Macedonia bandele, cari asasinază pe Aromâni. Ceva mai mult, printre Grecii aceștia sunt unii pe cari îi socoteam, că sunt aproape asimilați, că au devenit Români, nu numai de formă, dér și de sentimente și că în nici un caz nu ar fi în stare să lucreze în contra intereselor românești.

Casul d-lui Crisoveloni, de pildă, este destul de elocvent și cu d-sa trebuia să se facă cel dintâiu exemplu; d-l Crisoveloni, care e stabilit în România de atâta vreme, a cerut împământenirea, unul din fiii d-sale este încetățenit, fiica d-sale e căsătorită cu un ofițer din armata română, acest domn era dator să fie Român prin simpatii și în nici un caz să nu lucreze împotriva intereselor românești.

Mai sunt și alții, cari nu puteau, sub nici un cuvânt, să participe la o acțiune

— Las' pe mine! răspunde acesta.

— Uite, măi băeți: eu am să rămân la ușa servitórei, ca decât s'o deștepta cum-va... și-apoi de-acolo v'e pot păzi bine — ér voi intrați. Tu, Radule, tu scii cum s'e... Nu te 'ncurca, Radule, că te 'ncurci pe pielea ta! Séu isprăvim ceva, séu intrăm în pușcărie pe totă viața!

Capul lui Radu vâjia amețit. Cine-va pare că-l striga. Înaintea ochilor săi pare că s'arăta o lampă, la lumina căreia, chipul slab al unei femei se frământa în gânduri.

— Las' că sciu — răspunde el cam târziu, cu o prefăcătorie silită.

Tot sufletul însă tremura în el: „Măi, fraților, să nu ne spurcăm sufletul; e păcat. Om găsi noi de lucru. Haideți acasă: ne așteptă femeile.”

Aceste vorbe îi sunau mereu în cap. La fie-care pas ar fi vrut să le spuie tovarășilor.

„Ne așteptă femeile”. Chipul ér i-se arăta gânditor la lumina lămpii... „Măi, fraților”, și totuși nu putea să vorbească.

Nu putea s'o scótă altfel la cale cu ei: Au pornit la așa ceva, trebuia să isprăvescă.

Ajunseră într-o răspântie, de unde mai coteau într-o stradă mare, întunecată... și dór peste câte-va case...

În colț la brutărie era încă lumină. Focul ardea mare, ér brutarul se lupta cu căldura, virind lemne și aședându-le.

Câte-va pâni mai rămăseseră afară. În trecăt Barbu prinse două, dând una lui Radu.

— Cum, măi, cu pânea sub haină aveți să mergeți!

Radu căută întrebător în ochii lui Barbu.

— Hai, măi — dișe el apoi nehotărît celuilalt — pune și tu mâna pe una și... om merge de-altă-dată!

Radu nu putu să sufere ochii tovarășului, carî priviau suprins.

— Lasă că mergem mâne — dișe și Barbu și de voie de nevoie s'a înduplecat. A trecut și el pe la brutărie... și s'au despărțit...

Radu s'a ușurat ca de-o greutate, care îi sdrobise sufletul.

Pașii împiedecați ai lui străbăteau acum în mers nebunesc străzile nămețite. Gândul lui era acolo la căsuța rece, dér a lui — la ai lui.

Țipătul lung al fluierului părea așa de prietenos acum.

Éta și casa lui; tot lumină.

Cu sufletul plin de nerăbdare și cu ochii plini de lacrimi se repeđi la pörtă: lumina era singură.

Deschise ușa binisor: alături de copii, ținând o mână peste învelișul lor, Elena durmea dusă.

Pieptul lui Radu se sbuciuma în neliniște. Rămase puțin în fața patului lacrimând; apoi, fără voie, împins de o putere mare, se plecă și-și sărută nevasta, cu totă fericirea și cu totă durerea sufletului său.

— Da ce e, Radule! — strigă Elena speriată din somn.

Radu o îmbrățișă nebunesc, isbucnind în plâns.

— Ce-i, Radule!...

— Am găsit de lucru, Eleno!.. pe mai multe zile... și ne plătesce așa de bine, Eleno!... Dragă Eleno!...

Romulus Ciofloc.

Benjamin Franklin.

(Fine.)

9.

Încă înainte de izbucnirea revoluțiunii, Franklin fu trimis în solie în Anglia, unde a căutat să îmblândească guvernul. El credea, că ar fi cu putință o împăciuire. Firesce, că lordul Crambdon cel cu mintea limpede, i-a spus lui Franklin încă la 1759, când acesta fusese în Londra, următoarele vorbe:

„Ori-ce ați dișe voi americanii și ori cât v'ați bate pieptul, că sunteți credincioși Angliei și că o iubiți ca pe o mamă, eu sciu prea bine, că va veni timpul, când voi veți rupe legăturile, prin cari sunteți uniți cu noi, și veți înălța steagul independenței.”

anti-română; și totuși au căzut în această gravă vină.

Guvernul n'a șovăit și a lovit fără cruțare și a dat tuturor avertismentul trebuitor. Acum, după ce s'a dat lovitură la cap, suntem siguri, că se va merge până în capăt. Toți, absolut toți vinovații, toți Grecii, care aci în România lucră în contra Românilor, toți membrii comitetelor de propagandă trebuiesc luați de guler și trimiși peste graniță, ér de aci înainte să se scie, că în țera românească nu mai pot sta decât aceia, care renunță la profesiunea de agenți ai unor cauze străine.

In urma unei perchezitiuni făcută la un membru activ al societății grecesci *Helenismos* s'a dovedit, că o secțiune a acestei societăți funcționa în București încă din 1893 și că cuvântul de ordine dat de președintele acestei societăți, d-l Cazazis, din Atena, era: „*Ura contra Bulgarilor, contra Sârbilor și contra Românilor*“.

Consiliul de miniștri a găsit, că este contrariu intereselor României să țină pe teritoriul său o societate străină având de scop să întretină ura contra poporului român și a hotărât deci expulsarea tuturor membrilor comitetului secțiunii din București ai societății „*Helenismos*“.

Au fost prin urmare expulsați d-nii: N. Chrissovelonis, Hristos Zappas, P. Spandonide, Walsamaky, P. Haitas, Dr. Milliaris și Chichionopolus. Prefectura poliției a notificat deciziunea consiliului de miniștri celor visați printr'ensă.

Li-s'a dat un termen de 24 ore pentru a-și alege punctul de frontieră pe unde vor părăsi teritoriul român.

După ce consiliul de miniștri a luat sfârșit, un grup de români-macedoneni, care stacionau în fața ministerului de interne, la aflarea rezultatului au izbucnit în strigăte de „*Trăiască guvernul! Trăiască România!*“ apoi entuziasmați, au pornit pe străzi cântând „*Deșteptă-te Române*“.

La această manifestație spontană s'au adăugat apoi grupuri-grupuri de Români macedoneni, astfel că la orele 8 s'era numărul manifestațiilor se ridicase la 2000 de omeni. Mulțimea a manifestat în mod painic și fără a da naștere absolut la nici un incident, la cafeneaua Colțaro, apoi în mod simpatie, la clubul conservator, la redacțiile tuturor ziarelor mari din Capitală, la d-nii C. G. Dissescu și Dr. Leonte și la poliția Capitalei unde au făcut ovațiuni d-lui D. P. Moruzzi. La orele 11 noaptea manifestații au mers la statua lui Mihail-Vitezul de unde s'au risipit în liniște.

„Secol.“ este informat, că săptămâna viitoare vor fi dați judecării trei frunțai greci cetățeni români, pentru conspirație în contra intereselor statului. Cercetările continuă și află că s'a dat de urma unor lucruri extrem de grave în sarcina unui Grec, cetățean român, mult cunoscut în București.

Primejdie națională.

Expulsările de mai sus au deschis ochi fraților din Români în privința primejdiei naționale, de cari sunt a-

menințați din partea semințiilor streine, ce imigră și se așază în România.

Cu drept cuvânt d-l G. Panu, în numărul din urmă al revistei d-sale „*Săptămâna*“ spune, că ceea-ce s'a ținut cu acest prilej de Greci, se poate dice și de Sârbii și de Bulgari și de alți streini.

„Punând o ipoteză — deși firesc de dorit ar fi, ca să nu i-se întrevadă nici măcar posibilitatea — dér totuși presupunând ca un lucru posibil mai la urmă, că România ar fi în război cu Bulgarii aliați cu Sârbii și susținuți măcar moralicesc de Greci, ce ar fi — se întreabă d-nul G. Panu — ce ar fi pentru noi o populație numărătoasă greco-sërbo-bulgară, pe care o avem în sinul nostru? Evident, că ar fi un adevărat și mare pericol.

„Francezii, în timpul războiului cu Germania au observat, că la Paris erau 60 de mii de Nemți, cari toți erau séu spioni séu neamici, de cari trebuiau să se păzescă și într'o bună dimineață înainte de impresurarea Parisului de Germani, au trebuit să-i espulseze în masă...“

Ce am avé deci noi de făcut? Ați străini, căți avem printre noi și sunt un pericol național — dér încă cu imigrarea continuă, care amenință a face permanentă o asemenea stare de lucruri?...“

„Aven, dice d-l G. Panu, destui streini în țera; trebe să facem să înceteze curentul de imigrație și să tăiem pe cât e posibil legătura dintre cei stabiliți la noi și cei din alte părți. Acesta nu însemnează, că se închidem frontiera noastră comerțului séu călătorilor și visitorilor streini. Inse séu fim cu forțe mare băgare de séma și séu stabilim condiții în cari să se permită stabilirea permanentă în țera

„Acest lucru se face — se face ore?... pentru Evrei, de ce nu l'am face și pentru ceilalți străini?“

„Sunt multe țeri, cari pun condiții imigranților, condiții, pe cari decă aceia nu le îndeplinesc, sunt respinși, de exemplu Statele-Unite. De ce séu fim noi mai largi decât comopolitele Statele-Unite? De ce séu primim străini, cari vin aici fără mijloce de existență, ba din contră vin la noi, ca să și creeze mijloce de existență în detrimentul nostru, al Românilor?...“

Insemnătatea economică a României pentru Austro-Ungaria.

In anul 1904 în întregul export al Austro-Ungariei, România figură cu 3.63 la sută; Serbia 1.55 la sută; ér Bulgaria cu 1.28 la sută. D'aci rezultă, că numai România singură participă la comerțul exterior al Austro-Ungariei cu 16.710.000 fr. mai mult decât Bulgaria și Serbia împreună.

In schimb, în decursul anului 1904 Austro-Ungaria a importat din România pentru 61.262 mil. corone, adecă 2.99 la sută din importul ei total; pe când din Serbia s'a importat pentru 60.337 și din Bulgaria 7.723 mil. cor., adecă 2.95 și 0.28 procente.

Alăturând aceste date, ori cine va vedé, dice *Fremdenblatt*, că Austro-Ungaria e mai interesată la un tratat comercial cu România, decât cu Serbia séu Bulgaria. D'aci pôte séu rezulté, că în fața atitudinii politice a Bulgariei și a Sârbiei,

Austro-Ungaria va fi dispusă să facă concesii României, la care până acuma nici na s'a gândit.

Un economist austriac, scrie în „*N. Fr. Presse*“ că economicese România e mai puternică, decât Serbia, de ore-ce o ajută situațiunea ei geografică. România are gurile Dunării, are Marea Neagră, are o rețea de drumuri de fier forțe întinsă. Tóte circumstanțele aceste o fac pe România, să fie mai independentă economicese de Austro-Ungaria, decât Serbia, care de la 1879—1903, din tot exportul ei de 1206 jum. milioane de dinari, a vândut Austro-Ungariei pentru 1076.10 milioane dinari.

SCIRILE ȚILEI.

— 3 Februarie v.

Casina română și-a ținut Dumineca trecută adunarea sa generală, la care au participat vre-o 60 membrii. Adunarea a fost deschisă de către presidentul Casinei d-l avocat S. Damian, care într'un discurs avântat și des aplaudat a apreciat rolul casinei în vieța socială a Românilor din Brașov și a relevat interesul viu pe care l'au manifestat membrii casinei în anul esirat față de această veche instituție socială românească. Salutând apoi pe membrii întruniți, declară ședința de deschisă.

Urměză cetirea raportului secretarului casinei, care conține un tablou fidel și amănunțit al activității casinei. Din raportul casierului rezultă, că intratele anului 1905 au fost în suma de 4199 cor. 63 bani, ér eșitele în suma de 3898 cor. 82 bani, deci un sald de 246 cor. 19 bani. Atât raportul secretarului, cât și al casierului se iau la cunoștință și la propunerea comisiei revisuitoare se votéză absolutoriu comitetului.

După aceea se purcede la alegerea noului comitet, reușind aleși cu aclamațiune d-nii: Simion Damian, president; Dr. N. Vecerdea, vicepresident; Dr. N. Christea secretar, D. Marcea casar; Iosif Aron econom; ér membrii în comitet d-nii I. Săbădean, V. Onițiu, P. Percea, I. Burduloiu, V. Úvegeș, N. Bărbucean, N. Stoicovici, N. Fluștureanu, P. Pop, I. Dușoiu, I. N. Bidu și St. Popoviciu.

Părintele Dr. V. Saftu, care a condus actul de alegere, exprimă vechiului comitet mulțăminta adunării pentru conducerea exemplară a agendelor casinei. Președintele Damianu mulțamesce pentru încrederea dovedită comitetului și constată cu bucurie, că numărul membrilor casinei se sporesce pe ți ce merge, înscriindu-se deja până la adunarea generală 87 membri ordinari (cu 17 mai mulți ca în anul trecut.) și 12 esterni. Intre vii strigăte de „*Să trăiescă*“ se închide adunarea.

Asentările. La întrebarea, decă — după-ce dieta n'a votat recuții nici pentru 1906 — comisuniile de asentare vor funcționa ori nu în lunile lui Martie și Aprilie a anului curent, ministrul hoveșilor a răspuns prin circulara nr. 9700, că comisuniile de asentare se vor întruni și în lunile Martie și Aprilie a. c., că însă — pe câtă vreme contingentul recuților nu va fi votat de dietă — activitatea lor se va restringe numai la asentarea celor a căror asentare devine necesară prin

favorul acordat în § 34 al legii militare, și la asentarea cetățenilor austriaci, cari se află în vre-o localitate din țările supuse coronei sf. Stefan. Prin urmare feciorii obligați la serviciul de arme, cari sunt cetățeni ungari, nu pot fi aduși inaintea comisuniile de asentare, până ce nu va fi votat de către parlament contingentul de recuți.

Foia juridică românească „Advocatul Poporal“ din Timișóra, fiind până acum slab sprijinită din partea on. public — ni se scrie că va apăré eventual la 1 Martie în număr duplu, — dér numai decă i-se vor spori abonati; în cas contrar d-nii abonati vor reprimi abonamentele trimise pe anul curent. — Ar fi trist, decă publicul nostru ar arăta atăta idiferentism față cu un povățuitor cum e „*Advocatul Poporal*“, de care are nevoie, ca de pânea de tóte Țilele.

Vinzarea pădurilor de pe moșiile universității săsesci. Universitatea săsescă în adunarea ei extra-ordinară de la 10 l. e. a primit contractul încheiat cu firma Groedel, care a exploatat și pădurile din Maramurăș, prin care contract i-se dau acestei firme pădurile fostului fond regesc, ca să le exploateze în timp de 40 de ani pentru prețul de 10 milioane corone, ce se vor plăti în timp de 40 de ani în rate de câte 125 mii corone pe câte 6 luni, fără dobândă. Universitatea săsescă a hotărât, că decă guvernul va încuviința contractul, din suma anuală ce o va primi pentru vânzarea pădurilor, va cheltui cor. 114.000 cor. pentru scopuri școlare, și adecă: 68.400 cor. pentru școlile săsesci și 45.600 cor. în părți egale pentru școlile românești și ungurești de pe teritoriul fostului fund regesc. O deputațiune a universității săsesci s'a prezentat Martia trecută la ministrul de interne Kristoffy în Budapesta, rugându-l să încuviințeze, ca pădurile să fie vândute din mână liberă. Ministrul Kristoffy a răspuns însă deputațiunii, că despre vânzarea pădurilor nu pôte fi vorba, decât după-ce se va fi încheiat lucrarea de prețuire a lor, începută din partea autorităților. Totodată a spus deputațiunii, că privesce ca un lucru de sine înțeles, că pădurile pot fi vândute numai prin licitațiune publică.

Balul reuniunii femeilor române din Brașov, care va avé loc mâne, Sâmbătă s'era, în Reduta orașenescă promite o reușită frumoasă, anunțându-se numeroșe dame și domnișore, cari vor lua parte îmbrăcate în costume naționale la acest bal. Repetițiile de „*Română*“, cari s'au ținut eri și alaltăieri s'era în sala albastră a „*Redutei*“, au fost forțe bine cercetate. „*Romana*“ a fost dansată de aprópe 50 părechii. Se atrage din nou atențiunea publicului, că în séra balului „*Romana*“ va fi jucată numai de acele dame și acei domni, cari au luat parte la repetițiile din sala „*Redutei*“.

Regimentul prințului Carol. La 10 Maiă va defila la București inaintea regelui, odată cu trupele cele mari, și un regiment mititel de copii Regimentul va avé 12 companii echipate într'u tóte ca regimentele cele mari, firesc însă cu puști, ranțe etc. mititele, potrivite etății micilor soldați. Comitetul permanent al județului Ilfov a votat Țilele aceste 12.000 lei pentru echipament. Regimentul va avé și o musică militară tot de copii cu un capelmaistru de 13 ani. Comandantul regimentului va fi prințul Carol, care va merge în fruntea lui călare pe un călușel „*pony*“ de tótă frumșetea.

Franklin a răspuns: „Nici prin gând nu ne trece așa ceva, afară decă v'ați purta réu cu noi și ne-ați asupri“.

Dér, clipa era mult mai spropiată, de cum credea Franklin, când în urma asuprirei englezesci, Americanii s'au hotărât a pune totul în cumpănă, spre a scutura jugul apăsător. La 1767 ministrul de finanțe englez Townshand a cerut de la parlament să i-se acorde o taxă vamală pentru ceaiu, hârtie, sticlă și farbă, exportate în America. Cu alte cuvinte negustorii, cari duceau aceste mărfuri în America, erau siliți să plătescă vamă, care se vărsa în vistieria statului. Americanii erau forțați prin legile comerciale a cumpé-

acum aceste mărfuri cu prețuri mai scumpe, așa că ei trebuiau să plătescă un impozit la care nu-și deduseră învoirea. Și Americanii s'au hotărât să nu se supună. Guvernul englez a mers cu un pas mai departe, și ca să facă pe judecătorii americani mai mlădioși la poruncile sale, a început să-i numescă de-adreptul din Londra, pe când mai înainte erau aleși de popor. Măsura acesta i-a îndărjit și mai réu pe Americani. În Massachusetts era un guvernor cu numele Hutchinson. Acesta nu ținea cu poporul séu, ci ținea cu Englezii și a trimis mai multe scrisori în Anglia, sfătuiind guvernul să trimită în America soldați mai mulți spre a năbuși cu puterea răsărătirea Americanilor. Scri-

surile acestea au ajuns din întâmplare în mâinile lui Franklin, care la rândul séu n'a întârziat a-le aduce la cunoștința cetățenilor séi. Reprezentanții coloniei au trimis atunci regelui George III. o petiție, prin care cereau destituirea lui Hutchinson. Petiția a predat-o Franklin, dér a pățit-o, căci fu sorocit inaintea consiliului secret al regelui și învinuit, că el este „*agitatorul*“ și el este pricina la tótă mizeria răsărătitoare. Franklin a răspuns energic și cu demnitate, însă n'a fost ascultat. Petiția coloniei a fost respinsă, ér Franklin a fost lipsit de postul, ce-l avea ca director al poștelor.

Lordul North, un bărbat de stat iscusit, însă scurt de vedere, ajungând la

1770 prim ministru englez, a ridicat mai tóte taxele vamale, de ore-ce a vedut că chiar și comercianții englezi erau îndărjiți, și n'a menținut decât vana pe ceaiu. Dér Americanii au hotărft să nu mai cumpere de la Englezi nici ceaiu. Atunci lordul North, la 1773, a redus taxa pentru compania ostindieci, singura, care avea dreptul de a exporta ceaiu din Anglia, așa că ceaiul a început să fie din nou mai ieftin. Americanii însă n'au vrut să plătescă nici taxa minimală de import, fiind-că repudiau ori-ce impozit, care nu a fost pus cu învoirea poporului. În Decembrie 1773 trei corăbii încărcate cu ceaiu intrară în portul din Boston, dér poporul s'a împotrivit la descărcare, și când gu-

Cei mai numeroși profesori și medici îl prescriu Țilei

contra morburilor de plumâni, catar, tuse măgărescă, scrofule și influență.

Se v'é feriți de imitație, de aceea séu se c'érá: *Pacheturea originuă „Roche“*

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel Helveția (Schweitz).

Sirolin

delaturăza: tu, 1, si-gna asu lórea noaptea.

„Roche“

Se capéta cu prescriere medicală în farmacii, Sticla 4 cor.

Cununii. D-l Victor Pușcariu, absolvent în teologie (Sohodol), își va celebra cununia religioasă cu d-sora Florica Sturza, Duminecă în 5(18) Februarie în biserica sf. Nicolae din Brașov-Schei.

D-l Ioan Pușcașiu absolvent în teologie își va serba cununia cu d-sora Veronica Pocol la 18 Februarie st. n. în biserica gr. cat. din Letca (Chioar).

Domnișora Elena Moțoiu și d-l Nicolae Dobrescu și-au serbat cununia în 22 Ianuarie st. v.

Mărtea unui erou. Țilele trecute a înecat din viață Costache Badea, din comuna Filipștii de târg, unul din cei trei eroi ai batalionului de vânători, care a reușit în asaltul de la Grivița prin ploia de glonțe să cucerească un stég turcesc, cu care se fălescă neamul românesc. Comandantul reg. 7 Prahova a trimis un pluton de soldați sub comanda unui sublocotenent, spre a da ultimile onoruri militare, eroului mort. Odihnescă în pace!

Din Râșnov ni-se scrie, în legătură cu cele publicate în »Gaz. Trans.« n-rii 21 și 24 despre un vagabond ce se recomandă Victor Domșa: că Duminecă în 29 spre 30 s'a prezentat la nunta lui N. Garoiu în sala hotelului din loc, recomandându-se de Aurel Sânmărghiștean din Bucurdea vinosă și că de present este învêț. În Brașovul-vechi, și că este văr cu părintele Maximilian de acolo, ér cãtră alții a dis că este inv. în Codlea. În fine înainte de a intra în sală a chemat pe socrul mic afară și i-a spus, că asudând i-s'a sbărcit cămașa și gulerul, și-l rógă să-i dea o cămașă curată. Acesta l'a dus acasă și i-a dat o cămașă și un guler curat și bun cu cari s'a prezentat la nunta. Dér spre ziua și-a pierdut urma, nimerind după cum am cetit în nr. 24 al »Gazetei«, la păr. Brumboi rămânând în Râșnov ca suvenir o cămașă și un guler murdar. Avertizez pe păr. Domșa din Șeica-mare, a rectifică decă în adevăr respectivul este fiul d-sale, séu este George Pripiciu din Codlea, care prin folosirea de nume străin voesce a-și ascunde faptele. — *Coresp.*

Suveranii români în Italia. Regele Carol și Regina vor pleca la 22 Februarie în Italia. O întrevedere va avé loc între Suveranul român și regele Italiei, dér localitatea unde se va face întâlnirea se va fixa ulterior. Suveranii se vor întorče în țéră la finele lunii Aprilie. — Camerele se vor închide negreșit la finele lunii Februarie. Până atunci se vor vota bugetele și câteva legi mai urgente.

Monumentul împératului Traian ce se va ridica în curénd în orașul Brăila, se va inaugura în Maiú viitor fiind aprópe terminat. Primăria desemnând locul pe care se va ridica, sculptorul Pavelescu a început lucrările pentru fundamentul și așezarea monumentului.

Linie telefonică între România și Ungaria. Cu ziua de ieri s'a inaugurat circulația telefonică cu Ungaria și din orașele Brăila, Ploiești, Cămpina, Comarnic și Sinaia. Din Brăila convorbirile se vor face chiar din locuințele abonaților, în celelalte orașe numai de la oficiul postal. Orașele din Ungaria cu cari se va puté convorbi sunt: Budapesta, Brașov, A. Iulia, Ciuc-Serreda, S. S. Georgiu, Sibiiu, Clușiú, Sighișóra. Taxele unei convorbiri de 3 minute: Brăila—Budapesta—A. Iulia—Clușiú. 3-50 lei; Brăila și celelalte orașe 3 lei. Ploiești,

Cămpina, Comarnic, Sinaia cu Budapesta, A. Iulia și Clușiú 2-50 lei. Cu celelalte orașe 2 lei.

Bandele grecesci din Macedonia au distrus prin foc satul Avdela din Macedonia. Ministrul român de instrucție a decis ca să reconstruiescă biserica și școla din acea localitate pustiiă de antartii greci.

Concediul arhiducelui Iosif. Produce óre-care senzație în cercurile politice faptul, că arhiducele Iosif, comandantul primului regiment de husari (honveđi) din Budapesta, a cerut un concediu de șese săptămâni, ce i-s'a și acordat. La desbateră petiției au fost de față mai mulți generali, între cari și Nyiri, fostul ministru de honveđi. Se dice că concediul arhiducelui ar sta în legătură cu situația actuală politică. Arhiducele a plecat deja din Budapesta.

Sporirea contingentului gendarmeriei. Ministrul unguresc de honveđi, în înțelegere cu ministrul de interne, a dat o ordonanță, după care contingentul gendarmeriei se sporesce cu 870 capete. Se vor organiza 4 comande districtuale noue, 10 plutóne noue și 145 posturi noue. Sporirea se va executa de la 1 Aprilie începénd, când se va urca și solda sergenților de gendarmi cu 15 fil pe ți.

Cum a fost pedepsită o sărutare. La gara din Tetschen-Bodenbach s'a petrecut următoarea ciudată întâmplare: O fată de 18 ani cu numele Marta, care era în serviciu la restaurația gării ca »chelnărită«, a dat într'un moment de escivesă veselie o sărutare unui domn străin, ce se afla în gară. Acest domn a cerut îndată, ca poliția dela gară să aresteze pe fată, ce s'a și întâmplat. Judecătorul a condamnat-o din cauza acelei sărutări, la nu mai puțin decăt 14 zile arest, înăsprit cu 4 zile de post.

O foie germană se miră cu drept de acéstă aspră pedepsă, dicénd, că judecătorul, care i-a dat-o, póte să fie tot așa de mare fariseu ca și d-l străin, pe care-l va arde în veci pe obraz sărutarea neașteptată a fetei. Ce pedepsă ar trebui să capete o femeie necredincioasă, care și-a înșelat soțul, decă s'ar lua măsura după pedepsă pentru sărutarea amintită?

Dramă pasională. Artista Tarleskaja (cu numele de scenă Kadmina), care era favorită publicului din Moscva, a fost asasinată. Ea era foarte frumoasă, în vârstă de 30 ani și juca la teatrul »Farce«. Aci cunoscu pe nepotul directorului teatrului, Stschukin, care se amorează de ea la nebunie. Ea nu răspunde cu amor la propunerile lui, dér nici nu le respinse. La 26 Ianuarie Stschukin cu Tarleskaja și cu o amică a ei, făcură o plimbare cu sania, apoi au fost de au luat un supeu împreună. După supeu amica actriței fu condusă acasă, ér Stschukin și Tarleskaja se duseră într'un parc. La 6 óre dimineța paznicii parcului găsiră pe Tarleskaja ucisă și cu capul pe pieptul ei pe Stschukin, care dădea încă semne de viață. Și el avea două glonțe în piept. Nóptea bijuteriile ei fuseseră furate.

Avis. Duminecă d. a. se va tiné în localitățile casinei licitațiunea pentru subabonarea ȝiarelor casinei.

Călindare Block românesc delă firma Sococ din București, se află de vândere la Tipografia și Librăria A. Mureșianu cu 70 cr. plus 15 cr. porto.

La Tipografia și librăria A. Mureșianu se află 3 harte de școlă cu reducere de preț și anume:

1. *Harta Europei colorată*, de Gaebler și Dr. Cherven F., ediția Lampel Robert, 3 metri pătrați, cu bețe și pe pânză, cu 6 fl. 50 cr.

2. *Harta de părele a ȝerilor corónei Ungariei*, de Gaebler și Dr. Cherven F., ediția fiscală a lui Lampel Robert cu 5 fl.

3. *Harta căilor ferate și ale navigațiunei austro-ungare și ȝerile ocupate*, de Ignat Hatsek, 1 1/2 metri pătrați 4 fl.

Plăcut și instructiv a fost primit catalogul prețurilor curente foarte frumos ajustat al renumitei firme de cafea Iulius Meinel. Afară de prețurile curente conține lucruri vrednice de știut despre diferite articole ale firmei. Se recomandă tuturor menajerelor a-și procura acest catalog. Catalogul cu prețuri curente se predă gratis la ori și cine în magazinul firmei Iulius Meinel Brașov, séu la cerere se trimite franco.

Medici renumiți constatá unanim, că untura de pește a lui Zoltan, care n'are miros séu gust réu, este cea mai bună doftorie pentru întărirea și nutrirea copiilor, ca să póte rezista la bóle lipiciose. Sticla 2 cor., în farmacia producătorului B. Zoltan în Budapesta și în tóte farmaciile.

Insemnătatea însoțirilor de credit — sistem Raiffeisen.

Decă privim corpul națiunei române, la primul moment ne apare ca cea mai mare rană a lui și sărăcia. A ajuns și el acolo unde celelalte popóre trudite, se-și piardă adecă basa existenței: pământul.

Ađi drepturile naturale ale popórelor mici și asuprite sunt călcaute în picioare, existența lor e îngrijită mai puțin ca a animalelor. Brezdele strămoșilor ađi sunt întorše în multe locuri de mașina milionarilor. Sate întregi au ajuns la codă de sapă și bătrânii spun, că era mai bine în iobăgie. Ađi bietul țeran își ia de departe pălăria, când se întilnesce cu »măria sa«, care cândva era crășmariul satului, séu aduna piei de miel și de iepuri. Cunosce comună în care o uliță întregă e a unui astfel de »măria sa«, care ca fecior de 20 de ani cerea pâne de la bieții păstorii de câmp.

La un crășmar îi datoresce tot satul și casa lui e vizitată mai mult ca biserica satului și e mai mare domn, ca un nobil din vremile vechi. Înaintea lui n'are cuvênt cel sêrac, căci atunci îl silesce să-i plătescă datoria, care crește din ȝi ce merge, și Dómnere rãgeorí scade. Când apoi e vorba de calcularea usurei se scarmână bietul țeran în cap. »N'o fi mult, d-le?« Crășmarului evreu îi sclipește ochii și se descarcă asupra bietului țeran: »Te-am chemat eu să-ți dau bani, nu-mi mulțămesci că te-am ridicat din noroiú, mé?«

Și Dómnere sfinte câte ț-ar puté povesti peteciile de pe hainele lui, câte lacrimi, cât amar a sdrobit inima purtătorilor lor. Și mila te duce mai departe și când vei vedé pumnul încheștat și vei ađi injurăturile din gura lui și din pieptul lui lup-tându-se cu desperarea, nu-l judeca, ci îl compătinesce și te gândesce mai bine la modul de a-l scăpa din starea-i meserabilă.

Cum-că scăparea din acéstă stare miserabilă nu se póte face fără bani, e de sine înțeles. Inse chiar aici e cea mai mare piedecă. De unde vom avé bani? Indată ne vine în minte statul, a cărui datorință ar fi ajutorarea clasei țéránime. Ajutorul lui inse nu póte nici decum corésponde scopului. Chiar la al nostru popor nu prea mult putem zidi pe acest ajutor. Suntem așa dicénd sãtui de »ajutorul statului«; pentru noi de multe-orí acest ajutor este ca și stringerea în brațe a unui urs, după care unul cade mort, și acel unul am fi póte noi. Avem pe lângă aceste și alte cauze, cari ne opresc de a ne bucura de ajutor de stat.

Prin ajutorul de stat consciința independenței și încrederea și simțemêntul puterii proprii, slăbesce mult. Apoi cazul cel mai nou al unui dascăl iocă ne este o pildă viuă și măr-turie, că ajutorul, banul statului e îndreptat în primul rind spre desființarea a tot ce nu este maghiar... și nu se póte nici închipui, mai ales în țera noastră, să se rețină de la sila esterióră. Optimisti ar trebui să fim, decă ne-am lăsa amăgiți prin legănarea molatică a ideiei de a aștepta ajutor de stat, care la unul altul póte va ajuta, dér la toți nici odată. Căci ce-i bun lui Stau, nu-i bun lui Bran.

Vedem déră, că de la stat nu putem aștepta nimic, vedem că suntem lăsați în mâna sortii și ne rămâne să alegem ajutorul propriu, căci bine dice un proverb: »Cum ț-i săra, așa-i mánca«, séu »tot omul e faurul norocului séu«.

Dér cum? Ce arme ne trebuie, ca să putem lua lupta cu inimizii noștri mai de aprópe? Firea lucrului ne spune: »cuiú, cu cuiú se scóte«... Decă se folosese inimizic de arma banului la nimicirea ta, toloasesc și tu asemenea armă: banul. Trebuie să scim paralisa cu ei. Altem ne cufundăm și mai tare. Să ne apucăm dér de muncă. Căci a bătut ciasul... și alții se vor păzi cu judecata.

Cum se începem ajutorarea acéstă proprie, cum se o continuăm, ne învață sistemul casselor de credit Raiffeisen și tot în legătură cu ele însoțirile de consum scl. Aceste ne dau îndrumările de lipsă

vernorul a dat ordin, să se descarce, șep-tespede cetățeni din Boston travestiți ca Indiani s'au dus pe corăbii și au aruncat tot ceaiul în mare.

Ajungénd vestea despre fapta acéstă la Londra în Martie 1774, parlamentul a votat așa numitul bill al portului din Boston, după care portul s'a închis până ce orașul nu se va întorče la supunere. Constituția statului Massachusetts fu suspendată și tóta puterea fu dată în mâinile guvernorului, care nu mai era Hutchinson, ci generalul Gage, la dispoziția căruia stăteau patru regimente de soldați, trimise cu corăbii de răsboiú.

Gage a disolvat adunarea deputaților din Boston. Măsura acéstă inse a făcut, că tóte coloniile au trimis reprezentanți la un congres național, care s'a întrunit la 1774 în Filadelfia, aducénd hotăriri importante.

În petiția adresată regelui, congresul a enunțat pe față, că Americanii nu mai ase pot și vréu să rămână supuși corónei engleze, decă li-se vor acorda tóte drep-

turile de autonomie și de a-și vota impozite, de cari se bucură și Anglia.

Franklin era încă tot în Londra. El a predat petiția congresului național regelui și în același timp s'a dus și la Lordul Chatam-Pitt și i-a dat sfaturile cele mai bune, cum ar puté să mulcomescă coloniile agitate. Pe partea lui Franklin mai erau și marii oratori ai parlamentului englez, Fox și Burke. Proiectul de împăciuire al lordului Chatam inse a fost respins de parlament și regele ținea morțiș la ideile sale.

Astfel răsboiul a devenit inevitabil și Franklin trei săptămâni înainte de ciocnirea sângerósă a Englezilor cu Americanii întâmplată la Lexington, a plecat din Londra cu hotărirea firmă, de a îndemna și sfătui pe concetățenii séi la împotrivire înverșunată contra guvernului, de la care nu mai aveau nimic de nădăjduit. Poporul din Pennsylvania l'a ales de deputat la congresul al doilea ținut în Maiú 1775, în care Washington fu ales comandant al armatei americane. Toți membrii con-

gresului au jurat, că își vor jertfi averea și sângele pentru isbândirea libertății.

Răsboiul a început n'a fost norocos pentru Americani, căci nu erau deprinși cu meseria armelor și cu disciplina militară, dér în curénd Washington a știut să opereze cu atâta dibăcie, încât trupele engleze împresurate în Boston au evacuat orașul (17 Martie 1776). Acéstă dădu Americanilor curagiu și în luna Iulie din ace-lăși an cele treispedece state unite s'au declarat nealtrnătóre de țera-mumă, ér Franklin înzestrat cu plenipotență ilimitată fu trimis la Paris, ca să încheie alianță cu Franța, căci ținera republică a recunoscut, că fără sprijinul unui aliat cu greu va puté sustiné lupta cu puternica Anglie.

Curtea franceză la început s'a cam codit să între în răsboiú cu Anglia, deși vedea prea bine avantajele ce ar resulta dintr'un comerciu direct cu statele americane independente și deși ideia de a contribui la slăbirea puternicei Britanii, era ademenitóre. Într'aceea inse trupele unite au repurtat o învingere în vara anu-

lui 1777 la Saratoga asupra generalului englez Bourgoyne, și Franklin nu s'a descuragiat, ci a stărunit mereu până a isbutit să încheie în Februarie 1778 o alianță ofensivă și defensivă cu Franța.

Nimeni altul n'ar fi fost mai potrivit pentru postul de ambasador în capitala franceză, decăt Franklin. La sfârșitul anului 1776, când s'a dus la Paris el era în etatea de 70 ani, și avea o înfățișare de tot simplă, dér cu tóte acestea respectabilă. Era viguros, ca un tiner, pèrul inse îi era alb și se lăsă buclat până pe umeri, fără să fie pudrat și fără să pună perucă peste el, cum era obiceiul timpului. Fără cruci și stele pe pept, el se ducea pe jos, îmbrăcat cu surtuțul burghezesc la vizită în palatele prinților și miniștrilor; visurile lui Rousseau despre natura încă nestricată a omului, ideile politice ale filosofului îndreptate spre libertate și egalitate, păreau că se întrupéză în Franklin; ér la fizicien Franklin se bucura de mult de popularitate. As-bărbații învêțați francezi îl întâmpină cu respect, ér poporu-

și ascultând de aceste și conlucrând cu ele, dând mână cu mână, vecin cu vecin, vom pute aduna creștăraș cu creștăraș și fiind odată stăpânii unei sume considerabile, vom pute paraliza pe usurari, vom fi scutiți de ghiarele nemiloase ale lor. Aceste însoțiri sunt așa zicând din sângele poporului, corespund așa de bine trebuințelor naturii lui, sunt așa zicând firesci și având așa caracter, ele vor dura și vor afla partinitori mulți.

Legile inarticulate stând la spațele lor, le vor apăra de atacuri dușmănoase, și așa vor progresa neturburate pe calea începută spre îmbunătățirea stărei poporului, numai lucrarea să fie înțeleasă și dusă înainte cu perseveranță.

Etă d'ér cheia prin care vom pute deschide ușa ce desparte poporul nostru de paradisul îndestulării. Acesta ne lipsește. De acesta avem nevoie. Vom pute duce o economie mai rațională și modernă; având bani vom ajunge la ceva isvor de trai și așa dezvoltând puterea fizică în mod rațional, vom desvolta o forță morală, prin care ne-am uni ca singuratic și prin legăturile firesci am pute împiedeca apăsarea capitalismului asupra umerilor noștri. Ar fi vindecată rădăcina răului. Și aceste toate numai și numai prin sistemul lui Reiffesien se pot ajunge.

(Va urma.)

Sciri din Macedonia.

Un sat ai cărui bărbați sunt măcălăriți.

Miercuri, 18 Ianuarie, o bandă de 30 antari greci, sub comanda lui Panaitos, au intrat în satul bulgăresc Iveni din Morihova, cazaua Perlepe, au strins la un loc pe toți bărbații aflați în sat — vre-o douăzeci la număr, satul fiind de vre-o cincisprezece case — s'au dus cu ei la biserică, unde găsind cărți bulgăresci, le-au ars pe toate și de acolo antariții au plecat luând cu d'euși pe cei douăzeci de bărbați. La o mică distanță de sat, au fost omorâți treisprezece bulgari, trei au fost răniți mortal și restul — mai mult bătrâni — li-s'a dat drumul. Satul Iveni nu rămâne acum decât cu patru bărbați.

Elevi liceului român în luptă cu Grecii.

Miercuri, 18 curent, ziua de sf. Atanasie, câți-va băieți de la liceul român, mergând pe stradă, în centrul orașului, pe lângă biserică română au fost atacați pe la orele 11 a la turca (4 a la franga) de o cetă de vre-o patruzeci vagabonzi greci. Elevi liceului intră apărarea cărora venise și d-l Nicolau, pedagog la liceu, ripostând atacurile grecesci, la un semnal dat s'au strins peste două sute de derbedei, d'ér fricoși cum sunt ei din fire, s'au ales cu bătaie. Din elevii liceului unul anume „Cațohi“ s'a ales cu capul spart. Ca conducător al haimanalelor grecesci a fost un cumnat al doctorului Monaho. Po-

liția sosind la timp, scandalul, care amenința să ia proporțiuni serioase, a fost aplănat prin luarea la poliție a unor agresori. Cumnatul lui Monaho prins și bătut bine de poliție, a fost arestat.

Lumea spune, că Grecii au fost nevoiți să facă acest atac, de ore-ce ducându-se să-și cêră l'fa lor pe Ianuarie, S. Sa Ioachimos le-a răspuns că până acum le-a plătit de géba și că nu le va mai da l'fa până ce nu vor face ceva.

Doi muhtari români la Bitolia.

Sâmbătă, 21 Ianuarie, comunitatea română din Bitolia a primit o adresă de la caimacamul central al orașului, prin care este invitată a alege doi muhtari români în mahalaua Sultanie și anume un muhtar evel (întâiu) și un muhtar sani (al doilea). De aci încolo deci vom avé și noi la Bitolia muhtarii noștri români și nu vom fi nevoiți a ne ruga de muhtarii greci pentru pecetluirea celui mai mic act.

Triumful românismului în Meglenia.

Etă o provincie în care putem spune cu drept cuvânt, că românismul a eșit biruitor pe totă linia. Astăzi partidul grecesc n'are decât vr'o 15 partizani în Oșani 3—4 în Liumnița și unul la Târna Reca.

Încolo totă populația românească din cele 8 mari sate din Meglenia a îmbrățișat fără deosebire și în scurtă vreme ideea națională.

Er frumosul succes ce am obținut în zilele trecute, a fost că ideea românească s' se afirmă și mai tare.

Sciți în ce constă acest succes: 3—4 grecomanii, plătiți cu l'fa lunară de mitropolitul grec din Ghevgheli, țineau în mâinile lor și în contra tuturor drepturilor bisericii centrale din marea comună Liumnița, pe când restul din populație, mai bine de 350 de familii, erau nevoite să se mulțumescă numai cu un paraclis mic, în care nu încapă mai mult ca 20 de persoane.

Însă în urma deselor insistențe și plângeri ale comunității române, inspectorul general al vilaetelor Macedoniei a făcut act de dreptatea Românilor, dându-le biserica centrală.

Gonă în contra Românilor.

Décă este o populație românească, care a îndurat persecuțiuni din partea autorităților turcesci, precum și din partea grecilor, acesta nu e alta decât populația românească din Meglenia.

Grecii în cap cu mitropoliții lor, nu puteau vedea cu ochi buni pe Români din Meglenia, care se lăpădaseră de întunecul culturii și ideilor grecesci. De aceea ei n'au cruțat nici unul din cele mai joșnice mijloace, ca să lovescă într'înșii.

La rindul lor Turcii închipuindu-și din senin cum-că Români din Meglenia ar da concursul bandelor bulgăresci, s'au năpustit cu totă furia asupra bieților Megleniți bătând, torturând, închidând și condamnând cu nemiluita.

E destul să spun, că peste 500 de bărbați au fost ținuți vreme îndelungată în pușcărie numai în intervalul de 2 ani din urmă.

Astăzi chiar în întunecosele închisorii din Salonic sunt aprôpe 100 de Megleniți, cari zac fără să se fi dovedit vre-o vină...

Și cu toate aceste suferințe, cu ispitele din afară Români din Meglenia n'au

cedat și n'au renunțat la ideea lor națională.

Recunoșterea comunității române din Salonic.

Din Salonic se scrie:

Cu toate presiunile și neomeniile săvârșite de Greci, totuși acei din Români de aici, cari au avut curajul ca în aceste vremuri de grea cumpănă să nu cedeze terôrei, pot fi veseli și mândri de un nou succes obținut în zilele die urmă.

Etă de ce e vorba: Comunitatea română din Salonic, deși recunoscută oficial ca atare, voia însă ca să aibă o pecete a ei aparte, care să pună pe Români la adăpost de toate șicanele și persecuțiunile muhtarilor greci, la cari trebuia să se adreseze până acum toți Români de câte ori aveau nevoie să obțină un pașaport sau o altă hârtie pentru a-se servi de d'ensa în fața autorităților.

În acest sens au și făcut o cerere Valiului din Salonic, care convingându-se în cele din urmă, că cererea comunității este cât se poate de dréptă, a dat Românilor pecetea cerută pe numele sf. sale arhimandritului român Agathonicus, șeful spiritual al comunității române din Salonic.

Meritul acestei isbânde revine în foarte mare parte harnicilor noștri efori, cari dau dovești continue de mult patriotism.

(„R. d. P.“)

„Călimdarul Plugarului“.

În editura Tipografiei A. Muresianu, Brașov, a apărut Călimdarul Plugarului pe anul comun 1906.

Abonaților țiarului nostru, cari voesc să aibă acest Călimdar, li-se va trimite cu prețul de 40 bani franco.

ULTIME SCIRI.

Brăila, 16 Februarie. Trei Români intrând într'o cafenea grecescă au rupt de pe p'ereți tablourile ofensatoare pentru Români. Cafegiul a tras cu revolverul asupra lor, omorând pe unul și rănind pe altul.

Constanța, 16 Februarie. Doctorul grec Miliariesis expulsat din România, a sosit aici cu vaporul „România“. Consulul grecesc l'a salutată la debarcader numindu-l „mare patriot“. Mulțimea adunată l'a huiduit pe consul și l'ar fi bătut, dacă nu s'ar fi refugiat pe vapor.

București, 16 Februarie. Studenții universitari au ținut aseră în localul „Asociației generale“ o întrunire de protestare contra Grecilor. După ce s'au ținut mai multe discursuri, s'a votat o moțiune veștedând agitația Grecilor. După întrunire s'a format un cortegiu care cântând „Deșteaptă-te Române“ a făcut manifestațiuni ostile la hotel Coralo și la plăcintăria Zappa.

lui îi era drag vedându-l atât de simplu și atât de cinstit și învățat.

Prin alianța cu Franța, Statele-Unite au dobândit o flotă de război, care putea să sprijine operațiunile trupelor pe uscat. Afară de acesta Americanii au mai căpătat bani și trupe auxiliare, ér puterile Angliei fură sfășiate și mai mult prin faptul, că și Spania (1779) și Olanda (1780) încă i-au declarat război. Adevărat, că marina engleză a făcut mari pagube dușmanilor săi de pe continent nimicind flota spaniolă, înfrângând Olanda și luând posesiunile ce le avea Franța în India ostică, — d'ér războiul cu Americanii a ținut mult și când în Octomvrie 1781 generalul englez Cornwallis fu împresurat la Yorktown de către Washington, așa că a trebuit să capituleze împreună cu 8000 oameni, partidul opozițional din parlamentul englez a răsturnat ministerul lui North, și cel care a urmat după d'ensul a fost un ministeriu al păcii. La începutul anului 1783 s'au desohis la Paris negocierile de pace și în ziua de 3 Septemvrie 1783

pacea s'a încheiat definitiv la Versailles. Vrednicul bărbat Beniamin Franklin a avut satisfacțiunea să iscălească în numele patriei sale acest tratat glorios, în care cele 13 state unite au fost recunoscute de către Anglia ca republică independentă, dându-li-se pe de-asupra și ținuturile de apus din spre fluviul Missisipi, pe lângă o despăgubire de război, pe care tot Anglia a plătit-o.

Așa s'a potrivit foarte bine versul latinesc pe care l'a scris d'Alambert despre Franklin:

Eripuit coelo fulmen, sceptrumque tyrannis!

ceea-ce pe românește însemnează: El a smuls fulgerul din ceriu și toiagul stăpânirii din mâinile tiranilor.

Franklin nu s'a mulțumit însă cu atât, ci a încheiat în numele patriei sale contracte comerciale și cu Svedia și Prusia, storcând dela aceste țeri favoruri însemnate pentru Statele-Unite.

La 1785 s'a întors Franklin în America și după absență de 9 ani a putut să

salute érăși scumpa sa Filadelfia. La sôrire a fost primit cu ovațiuni și strigăte de bucurie de mulțimea poporului și dus pe sus până acasă, unde și-a găsit familia sănătoasă. În curând el fu ales membru în consiliul cel mare al statului, ér pe urmă președinte al Pennsylvaniei, în care demnitate a stat încă trei ani cu multă cinste.

Franklin a fost un luptător pentru libertate și dușman a ori-ce fel de sclăvie. În lupta acesta el nu cunoscă odihnă, nici chiar atunci, când reumatismul (mătricile) îl silea să stea culcat. Zăcând în pat, el tot mereu scriea articole către camera deputaților, îndemnându-o să facă tot ce-i va sta în putință, ca să se pună capăt rușinosului negoț de oameni, ce se vindea ca sclavi. D'ér articolele acestea au fost cântecul său de lebedă. Bôla se făcu din ce în ce mai grea și avea dureri grozave. Spiritul lui însă a rămas pururea senin și credința lui neclintită. Pe patul său de môrte el a mulțumit lui Dumnezeu pentru bunătățile trimise și chiar și pentru durerile, ce le suferea și pe cari le

Paris, 16 Februarie. Din Algeras se anunță, că spiritele printre delegații conferenței sunt foarte agitate. Se crede, că nu se va pute ajunge la o înțelegere din cauză că delegații Germaniei nu vréu să cedeze.

O carte scrisă în temniță.

(„Roadele milei creștinești“ de Teodor Câmpianu.)

Un grănițer român cu numele Teodor Câmpianu osândit la ani de robie și care astăzi își face pedepsa în penitenciarul din Aiud, a scris o carte în limba românească făcând cunoscut în ea instituțiunea unui avocat italian, care e vrednică să fie cunoscută de totă lumea ca o creațiune isvorită din adevărata iubire creștinească.

Acel avocat, pe care îl chiamă Bartolo Longo, îndușat de sôrtea copilașilor rămași fără îngrijire în urma întemnițării părinților lor, a înșinat în »Valle di Pompei« asile pentru băieții și pentru fetițele rămași orfan, nu pentru-că li-ar fi murit părinții și ar fi îngropați în pământ, ci rămași mai orfan decât orfanii, fiind-că părinții lor sunt îngropați între zidurile temnițelor. Acești orfan, dintre cari unii născuți chiar în temniță, au fost strinși cu dragoste prin avocatul iubitor de Cristos, hrăniți, îmbrăcați și instruiți, ca să devie cu timpul omenii folositori societății omenesci: măestri, profesori și preoți, după cum le va fi mîntea și hărnicia.

În vremea când un profesor evreu tot italian, cu numele Lombroso propovăduiesc învățatură în cari d'ice, că copiii moștenesc în măsură și mai mare slăbiciunile și fărădelegile părinților, așa că din părinți criminali nu pot să nască decât tot copii criminali, și când în urma unor asemenea învățături, omenii prind ură și dispreț față cu copilașii nevinovați ai criminalilor, iubirea creștinească a avocatului Bartolo Longo dovedește prin exemplu viu, că sufletul este o schinteie dumnezească, care prin învățatură nobilă poate fi povățuit pe calea virtuților, chiar și când huma cea trecătoare a trupului se trage din genitorii criminali.

Cartea fiind o carte de valoare, lui Câmpianu i-s'au dat toate înlesnirile, ca să o potă tipări însă nu în limba românească, ci în traducere ungrărescă, și a și apărut în toamna anului trecut la Aiud. Un țiar fruntaș maghiar a apreciat cartea cu laudă făcând numai observarea că limba nu este destul de corectă, ceea-ce nici că se putea altmintrea, deore-ce era o traducere din limba românească, făcută de însuși autorul.

Esté un lucru rar, căra, poate nici nu s'a mai întimplat nicăiri, ca un rob, fiind încă în temniță, se scrie o carte care să provôce atențiunea lumii și să o inspire la sentimente nobile și la milostenie față cu pruncii robilor cei, cu dreptul său nedreptul, osindiți a trăi în întunecimea închisorilor.

considera numai ca un mijloc, de-a-și pregăti sufletul pentru o viață mai înaltă.

„Am trăit o viață îndelungată“ — d'ise el către prietenul său, episcopul Shipley — „și în timpul acestei vieți am vădut o mare parte din lume. Acum simt un dor mare, să cunosc și o altă lume, și cu bucurie și încredere de copil îmi dau sufletul bunului și marelui părinte al omenirii, care m'a zidit și m'a ocrotit și bine-cuvîntat dela nascerea mea și până la adânci bătrânețe“.

Cu gânduri și vorbe de acestea își aștepta Franklin môrtea, care a venit la 17 Aprilie 1790. Întreg poporul a plâns trecerea lui din viață, toți locuitorii din Filadelfia i-au clopotesciugul la cel din urmă lăcaș, toate clopotele sunau. Un monument simplu, o placă de marmoră arată unde este mormântul aceluia, care a trăit atât de modest, d'ér a făcut mai mult pentru poporul său, decât mulți împărași.

Delaletea.

Dorința autorului însă a fost ca să-și vadă cartea eșită în tipar și în limba originală, în care a fost scrisă, adică în limba românească. Cine să acopere însă cheltuielile tiparului?... Editori noi avem puțin și și printre aceia sunt unii speculanți cari caută numai să exploateze, cum i-s-a întâmplat și scriitorului acestor rinduri cu un editor ce se ține frunțaș... A auzit însă Câmpianu că protopopul gr. cat. din Clușiu Elia Daianu jertfește din al său pentru scoterea la lumină a cărților bune, și că multe cărți au eșit în tipar prin zelul său, s'a adresat vrednicului protopop cu rugărea, decă nu s'ar pute să-i înlesnescă apariția cărții sale în limba românească? Și părintele protopop a primit editura, așa că astăzi vedem apărută cartea lui Câmpianu sub titlul: „Roadele mii creștinești”. *Noue aședeminte de îndreptare morală*, de Teodor Câmpianu. Editor Dr. Elie Daianu. Tipărită cu literile societății pe acțiunii „Nagyenyedi könyvnyomda”. Autorul închină cartea: „Inimilor nobile creștinești, cari cunosc însemnătatea cuvintelor Mântuitorului Nostru, că n'a venit în lume să judece, ci să ierte păcatele celor ce se pocăiesc, cât și acel adevăr mare evanghelic: că cel ce nu iubesc pe fratele său, pe care îl vede, cum poate iubi pe Dumnezeu, pe carele nu-l vede?!”.
Din următoarele titluri se va vedea, ce interesant este conținutul: Valle din Pompei. Azilul pentru fetele părăsite. Institutul de creștere pentru băieții întemnițați. Azilul copiilor născuți în temniță. Un sistem pedagogic special. Taina mea. Lucrul și rugăciunea. Puterea rugăciunii etc. Trei-deci de prea frumoșe ilustrațiuni împodobesc volumul.

Prețul volumului 3 cor. plus 30 fil. porto. Pentru România 4 lei. A se adresa părintelui protopop Daianu, Clușiu (Kolosvár), care după cum vedem din introducere scrisă de dînsul, a destinat venitul ce va rezulta din vânzarea cărții pentru prima temelie a unui fond de asil pentru orfanii români. — (ap.)

Bibliografie.

Luminarea săteanului și starea învățătorilor lui. Cuvântare rostită în congresul dela Galați al învățătorilor din România la 29 Decembrie 1905. București 1906. Tipografia diarului „Cronica” Thoma Basilescu strada Cazarmei 89. Prețul 1 Leu.

Cartea Sănătății. Manual de igienă pentru școlile superioare civile și preparandiale de fete. Tot-o dată servesc de *Consilier igienic pentru femeia cultă* în diferitele faze ale vieții, de Dr. *Stefan Erdelyi*, Dr. în filosofie, medicină și chirurgie; magistrul de obstetrică, profesor aprobat de igienă pentru școlile medii și medic școlastic, medic urban în Orăștie (Szászváros).

Cartea această, scrisă într-o limbă ușoară și corectă românească, este de mare preț mai ales pentru fetele noastre, ca să-și poată și ele câștiga cunoștințe igienice. O recomandăm deci din nou, atrăgând asupra acestui manual indispensabil de igienă cu deosebire atențiunea celor ce stau în fruntea școlilor civile și preparandiale. Pentru *„Cartea sănătății”* se și o potă cumpăra și elevele școlilor civile și preparandiale, autorul s'a hotărât să vîndă exemplarul broșat numai cu 2 cor., deși cartea e foarte voluminoasă.

Cartea se poate cumpăra dela autorul în Orăștie (Szászváros) și se poate procura și prin tipografia și librăria A. Mureșianu, Brașov.

Producțiuni și petreceri.

Tinerimea română de pe Costă (Brașov-Scheiu) invită la petrecerea populară împreună cu dans, ce se va arancia *Sămbătă în 11 (24) Februarie* a. c. 1906, în sala cea mare de la „*Gewerbeverein*”. Inceputul la 8 ore seara. Corurile se dirigează de d-l Nic. Oancea jun., inv. Din venitul curat, o parte se alătură la „Fondul Tinerimei de pe Costă”, er altă parte spre scopuri filantropice. Prețul de intrare: de persoană 1 cor., de student 80 b. Contribuiri peste taxă și oferte maritimose se primesc cu multămită și se vor publica.

Programul: 1. „Fóie verde fóie lată” de I. Ștefu. 2. Declamațiune. 3. Teatru:

„*Sărăcie Lucie*”, comedie populară cu cântece într'un act, de Iosif Vulcan. 4. „Fóie verde de bujor”, de N. Oancea. 5. Declamațiune. 6. „Hora Severinului”, de C. Porumbescu. 7. Teatru: „*Vlăduțul Mamei*”, séu „*Bucóvna n'a învătă și umblă la însurat*”, comedie într'un act, de Ioan Lupescu, artist dramatic.

— *Societatea de lectură* a studenților dela Gimnasiul superior din Năsăud invită la Serata literară-musicală urmata de dans, care se va da în Năsăud în sala de gimnastică Sămbătă în 24 Februarie st. n. 1906. Venitul curat este destinat în profitul societății studenților dela gimnasiu. Ofertele benevole se vor publica în raportul anual al gimnasiului.

Programa: 1. Cuvînt de deschidere rostit de președintele societății George Vidican, stud. în cl. VIII-a. 2. „Nóptea de vară”, melodia de E. Ștefănuțiu, cor mixt. 3. „Mórtea lui lui Fulger”, de G. Coșbuc, decl. de Romul Peștean, st. cl. VII-a. 4. „Poutpouriu”, din opera Stradella de Flo-tow, duet de violine esec. de N. Brătean, st. cl. VIII-a și I. Chereșteșiu st. cl. VII-a. 5. „Martirii sciințelor”, disertațiune de George Vidican, st. cl. VIII-a. 6. „Carul cu boi”, de T. Popovici, cor de copii. 7. Fragmente din drama istorică „Despot-Vodă” de V. Alexandri, repres. de Leon Bancu, st. cl. VII-a, Aurel Bodea, st. cl. VII a ș. a. 8. „Visul meu”, aranj. de E. Ștefănuțiu, quartet solo esec. de N. Brătean st. cl. VIII-a, G. Vidican, st. cl. VIII a, I. Chereșteșiu, st. cl. VII-a, Oct. Mărcușiu, st. cl. VII-a, și N. Putilean, st. cl. VI-a. 9. „Ciobanul la biserică”, anecdotă de T. Speranța, decl. de N. Crăsnic, st. cl. VIII-a. 10. „Mănăstirea Putnei”, de I. Vorobchievici, cer bărăbătesc, cu solo de bariton (N. Brătean, cl. VIII-a) și tenor (I. Moldovan cl. VII-a). 11. „Sentinela Boemă”, de A. Kratochwill senior, poutpouriu esec. de orchestra școlară. 12. Cuvînt de închidere, rostit de V. Cândale, st. în cl. VII-a.

— *Tinerimea din Fofeldea* va da în 18 Februarie st. n. 1906 în școla gr. or. de acolo o producțiune teatrală. Venitul curat este destinat pentru desp. Agnita, al Asociațiunii în profitul bibliotecilor populare.

Programa: 1. „Despre lene” triolog de M. Drăgan. 2. „Soldan Vitezul” cantoneta de V. Alexandri. 3. „Cinzel-Cinzel” comedie într'un act de V. Alexandri. 4. „Tiganul în căruță” dialog de E. Suciu. 5. „Geloșii” comedie într'un act local de Moșul B. În pa-usă se va juca „Călușerul” și „Bătuta”.

ECONOMIA.

Ingrășatul porcilor.

Intre animalele de casă, de cari economul are neapărată trebuință pentru economia casnică, se numără și porcul. Acest animal este foarte prețuit pentru carnea și grăsimea lui. Porcul, fie pentru-că se sporesce într'un număr foarte însemnat în decursul anului, fie pentru-că e puțin alegător și în privința nutreimentului: se ține și îngrășe, nu numai din partea economilor de pe la sate, ci și din partea celor mai mulți meseriași, neguțători și a altor interesați de pe la orașe, ba chiar și alți oameni de tot sêraci s'au dat a ține câte un purcel, ca să crească și să se îngrășe în decursul anului, aci pe lângă casă, cu burueni, lătură și sfărmiturile, cari se adună în casă și cari altfel ar rămâne nefolosite.

Pentru oamenii sêraci, porcul este o adevărată comoră, în care se adaugă pe fie-care și câte ceva, până când colo pe la Crăciun se pomenesc cu un capital destul de însemnat. În comora această, nu se recere depunerea unui capital așa mare, ca să aducă interese, ci numai câte-va corone, cu ajutorul cărora se cumpără primăvara un purcel, séu doi, în cari până tómnă se adună un capital destul de însemnat, cu deosebire pentru omul sêrac.

E drept, că în timpul din urmă creșterea și îngrășatul porcilor a suferit nespuse de tare, din cauza ciumei séu colerei porcilor, ce a bătuit acum de câțiva ani cele mai multe țin-turi și de care s'au prăpădit un nu-

măr foarte mare. Pe lângă tóte acestea creșterea și îngrășarea lor nu stagnează, ci se pare, că din an în an ia un avânt tot mai mare. Acesta este un semn, că s'a deșteptat și între economii noștri de la sate în cât-va spiritul de întreprindere și neguțătorie, atât de amorțit până acum. În adevăr, că-ți era ore cum și milă de bietul econom, când vedeai, că-și lapadă tómnă pe mai nimic: ovésul, cucuruzul, cartofii și alte bucate mai răă preț, în loc de a le preface în porci grași séu în alte vite grase, și astfel apoi a-le vinde cu un preț îndoit séu întréit, ca în starea lor naturală.

Lucrul cel mai însemnat la îngrășatul porcilor este alegerea acolora. Alegerea această trebuie să se facă atât cu privire la soiul, cât și la vîrstă și alte însușiri bune ale porcilor. Prin urmare cine voesc, ca îngrășatul porcilor să aibă deplin succes, trebuie să bage bine de semă la cele mai sus șise. Ce se ține de soiul, astăzi este pe deplin constatat, că soiul așa numit mangoliț, care e cel mai răspândit pe la noi, este cel mai bun pentru îngrășat.

Porcii de soiul mangoliț se îngrășe ușor și pe lângă carne grămădesc foarte multă grăsime, adecă unsóre și slănină pe ei. Afară de soiul acesta, cel englez încă se îngrășe bine. Tot așa se îngrășă și soiul de Racon séu creț, numai cât porcii de acest soi nu se fac așa mari și grei, ca din celelalte două soiuri. Mai puțin se îngrășe soiul așa numit de Salonta și cel de Carpați séu primitiv. Soiul acesta din urmă, care se mai poate vedea încă pe unele locuri, își trage obârșia de la cel sêlbatic, după cum îl arată și însușirile lui corporale: bot lungăreț, urechi lungi și ascuțite, picioare lungi, pîr și comă lungă și aspră și trup subțire și lungăreț. Afară de acestea mai sunt și alte soiuri corcite séu încrucișate, așa că mai fie-care ținut are un soi deosebit de porci.

Am șis mai sus, că soiul are o înrîurintă foarte însemnată pentru îngrășat. Acum trebuie să mai adaugem și aceea, că porcii puși pe îngrășat se mai aibă și acea însușire deosebită, ca să fie cât se poate de mîncăcioși, căci la din contră nu se îngrășe cum se cade nici pe lângă cel mai bun și mai ales nutreiment, ci „numai strică bucatele”, cum se șice. Lăcomia este o însușire deosebită a porcilor și cu acei porci cărora le lipsesc lăcomia, nu se poate ajunge la nici un rezultat.

Porcii se pot îngrășa mai cu succes, începînd de la vîrsta de un an în sus. Dêr ei se mai îngrășe și la vîrsta mai tînără de un an. Cu deosebire oamenii mai sêraci îngrășe porcii și sub vîrsta de un an. Porcii mai tineri de un an însă nu pot aduna atata grăsime în ei, fiind-că o parte a nutreimentului mîncat o întrebunțeză la creșterea și dezvoltarea trupului lor.

Porcii îngrășați până la vîrsta de o jumătate de an, se taie mai cu semă ca brulinci. Aceștia au mai puțină grăsime în ei, dêr carnea lor e foarte fragedă și gustosă. Tot ca brulinci se mai pot tăia și porcii de sub scrófă, cari încă sug. Aceștia se taie cu deosebire pe la orașe în presera anului nou.

Pentru îngrășat sunt mai buni mascorii decăt scrófele, de ore-ce la aceia nu se iriteză părțile de reproducțiune prin îngrășat, ca la scrófe. Dêr și scrófele se pot jugăni séu curăți ca mascorii. Fiind jugănite se pot îngrășa mai bine, de ore-ce nu le mai vine periodul de verit. Scrófele sunt mai pântecóse și dau mai multă unsóre, când se îngrășe, decăt mascorii. (Va urma).

Bogați și sêraci.

Din cuvântările unui distins dascăl român (Urmare.)

Acestea premise iubitorilor ascultători! voi încerca acum a clasifica acele trei clase de oameni, ce pretind a-se numi bogați în această lume, și voi arăta încât aceștia își implinesc datorințele lor față cu Dumnezeu și cu ceilalți oameni.

Am șis, iubitorilor creștinii, că sunt mai multe feluri de bogați și adecă *bogați milostivi, nemilostivi și bogați îngâmfați*.

Bogații milostivi sunt aceia, cari cunosc că tóta averea lor și tot ce au ei este de la Dumnezeu și că ei de la sine nimica nu ar avea, decă Dumnezeu nu li-ar fi dat lor. Ei sunt pătrunși de acel adevăr că: „tóte câte le au, de sus li s'a dat lor”, de aceea, ei implinesc poruncile lui Dumnezeu, îl cinstesc pe el și îl preamăresc prin fapte bune. Ei nu cîrtesc asupra hotărîrii Dumneșcesci, nu desprețuesc pe cei lipsiți, ci mai vîrtos se șilese să-i ajute pe ei. Ei urmăză cuvintelor și învățăturilor lui Christos, carele șice: „*Adevăr, adevăr grăiesc vouă, ori-câte veți face vre-unui dintre acești mici ai mei, nu lor ați făcut, ci mie*”. Ei prin faptele lor bune se apropie de Dumnezeu și de împărăția sa cerescă.

Etă dêr, iubitori ascultători, că la Dumnezeu sunt tóte cu puțință și că și bogatul prin faptele sale bune poate să dobîndescă împărăția lui Dumnezeu. Au dóră în legea veche nu au fost oameni bogați, cari ați se bucură în lăcașurile cele sfinte ale lui Dumnezeu? Cine posedea ați bogățiile, pe cari le-a avut odinioară Avram? El a fost în stare să plătescă dimăvuția sa mai multe sute de selavi pentru de a scăpa pe nepotul său Lot din robia inamicului său Faraon; dêr pentru aceea el prin faptele sale cele bune, prin statornicia sa în credința cea adevărată, s'a făcut partași ceriului. Apoi, averile dreptului Iov, nu se pomenesc ele și ați în Sf. scriptură ca fabulosă, pe care noi nici ea le putem închipui în mintea noastră, și cu tóte acestea, el totuși pentru credința sa cea tare și pentru faptele sale cele bune, a fost dus în împărăția lui Dumnezeu. Așa-dêră nu pentru acești bogați a strigat Christos ucenicilor săi dicînd „*Adevăr, adevăr șice vouă, că este mai lesne să trecă cămila prin urechile acului, decăt bogatul în împărăția ceriului*”. [El a vorbit acestea cu privire la bogații din celelalte două categorii. Să vedem acum cum sunt și acei bogați asupra cărora sunt îndreptate cuvintele lui Christos ca și esentintă séu hotărîre judecătorească.

Bogații nemilostivi sunt aceia, cari cred că tóta averea, adecă tot ceea-ce li-a încredințat lor Dumnezeu spre administrare, este a lor, și că ei o au numai de la ei înșiși și că și-au câștigat-o numai prin vrednicia și stăruințele lor proprii, fără de ajutorul séu binecuvîntarea lui Dumnezeu. Acești oameni la părere încă cinstesc pe Dumnezeu, inima lor însă e plină de zavistie și de dispreț cătră ceilalți oameni, ei din prisosul lor nu numai că nu ajută pe nimenea, ci din contră disprețuesc tot, ce nu cred a fi asemenea lor. Ei defaimă pe nenorocii sub cuvînt că acele nenorociri le-au venit numai din nesocotința lor. Ei nu judecă, că de mult-ori chiar Dumnezeu cercă pe om precum seim, că a cerat în legea veche pe dreptul Iov și pe mulți alții. Ei nu cugetă, ba nici nu cred, că și pe dênșii îi poate ajunge o atare de nenorocire și tóte acestea numai din simpla credință, că tot ceea-ce au ei le au numai și numai din vrednicia lor. Ei își uită de cuvintele scripturei unde șice „*că și cele-ce vi-se pare că aveți, vi-se va lua vouă*”.

Aceștia se asemănă cu bogatul din Sf. scriptură, la ușa căruia zace sêracul Lazar.

Bogații îngâmfați sunt aceia, cari tóta averea lor și tot ceea-ce au ei, și-au câștigat-o pe căile cele mai mârșave, prin înșelătorii, viclenii, prin ascunderea lucrur-

rilor străine, prin jurăminte false, prin aspirarea sêracilor, prin reținerea simbriei slugilor prin vinderea mărfurilor stricate și false, prin măsuri nedrepte, cu un cuvânt prin toate mijloacele neiertate și neplăcute lui Dumnezeu. Acești oameni sunt lipsiți de tot simțul bun și creștinesc. Ei nici nu sunt conduși de principiile învătăturilor lui Christos, ei se pot asemăna cu fariseii și cărturarii iudeilor, cari au prigunit pe Christos până ce l-au răstignit pe cruce, numai din simpla cauză, căci acesta descoperea oamenilor vicleniile lor.

Zavistia, acel păcat mârșav, este înscuibat în inima lor. Ei se intristeză de norocirea de-apropelui lor, er de nenorocirea lui se bucură cu o bucurie infernală. Ei nu iubesc nici pe prietenii lor, când aceștia se află în norocire. Cuvintele Mântuitorului unde zice: „Er eu die vouă: iubiți pe vrășmașii voștri; bine faceți celor ce vă urăsc, binecuvântați pe cei ce vă blastemă; rugați-vă pentru cei ce vă prigonesc, ca să fiți adevărații fii ai tatălui vostru celui ceresc, carele face să răsară soarele și trimite plôie, precum peste cei drepti, așa și peste cei nedrepti“, nu află răsnet în inima lor cea plină de zavistie și de dispreț cătră tot ce este bun și folositor pentru ceilalți oameni.

(Va urma.)

Serate de-ale meseriașilor români.

Joi în 25 Ianuarie n., „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ și-a ținut prima ședință literară din a. c. Cum presidentul Reuniunii, d-l V. Tordășianu era încă suferind și abia cu o zi înainte eșise din spital, ședința a fost condusă de d-l vice-president George Poponea. Presidentul Tordășianu, care a ținut să ospiteze la această ședință, a venit la ora 8^{1/4} sêra în societatea d-lui profesor seminarial, d-l Dr. Nicolae Bălan. Numeroșii oșpeți, cam 150 la număr, au întâmpinat pe nou sosiții cu aclamațiunii nesfârșite de „trăiescă“.

Vice-presidentul, declarând ședința deschisă, se adresează cătră d-l Tordășianu cu cuvinte calde, mulțămînd atot-puterînicului Dumnezeu, că l'a reînscăpșat. Ca un neîndoios semn al îngrijorării, de care și meseriașii și inteligenții au fost cuprinși, d-l Poponea predă presidentului un frumos album, ținut în catifea verde și datorit mâinei dibace a iscusitului măestru compactor d-l Petre Ilies, album în care membrii Reuniunii sodalilor români cum și alți prietini ai domnului Victor Tordășianu, imploră de la bunul Dumnezeu grabnica sa însănătoșare. Albumul conține cam 200 subscrieri din toate clasele sociale din Sibiu.

D-l Tordășianu, plăcut atins de această nouă și gîngășă atențiune, ce i-s'a dat din partea conamuncitorilor săi, mulțumesc ferbinte atât pentru această carte a durerii, cât și pentru prețioșele și neîntreruptele visite de mângăiere și încurajare, ce i-s'au adus în tot cursul bôlei sale. Primesce cu dragă inimă cartea și declară, că o va păstra ca o rară dovadă a dragostei, de care este încunjurat și ca vedit semăn despre vrednicia meseriașilor noștri.

Au urmat mai multe cântări, declarații și conferența importantă a d-lui prof. Dr. Nicolae Bălan, despre religione, ținută în termîni populari și predată cu rară lînște și multă pricepere. Vii și nesfârșite aplause au fost recompensa distinsului conferențiar, er cuvintele calde ale vice-presidentului exprimat'au mulțămîta noastră pentru interesul, ce d-l profesor ni-l pörtă și dorința de a-l putea avea cât mai des în mijlocul nostru. A urmat apoi executarea restului programului cu succes deplin.

După sortarea celor 15 exemplare cărți folositoare, d-l vicepresident Poponea mulțumesc tuturor debutanților și declarând ședința terminată, invită la cea din Februarie. „Reconvalescent“

MULTE ȘI DE TOTE.

Bacșișul.

Mare a fost surprinderea unor călători, cari ședînd într-un cupeu de vagon cl. II. vędură pe un domn mai în vêrstă, scoțînd o monedă de 2 fr. și dând-o conductorului.

Domnul în vêrstă, vędînd că lumea se nîră, dișe:

— De, mi-am făcut regula să dau conductorului, când e politicoș, un bacșiș de doi fr., deși nu sunt om bogat.

Ceilalți călători vędînd acesta, n'au vrut să rămână mai prejos de bătrân și când vędură a doua oră pe conductor intrând și zîmbînd în mod politicoș, fie-care i-a dat câte un bacșiș.

Când toți călătorii se scoborîră și bătrânul rămase în cupeu singur încă cu un călător numai, acesta întrebă pe cel din-tăiu, decă situația lui materială îi permite să dea ori-când un asemenea bacșiș.

— Hm, dișe bătrânul, nu te îngriji, eu nu sêrăcesc din darea bacșișului, căci — între noi fie diș — conductorul e fiul meu.

Pielôrele și literatura.

Un critic american a făcut descoperirea, că literatura stă în raport direct cu puterea picioarelor.

Un literat, care are picioare zdravene, scrie bine. Din contră, unul care nu pôte umbla bine, scrie prost.

Acosta pentru-că umblând, poți mai bine observa natura și ești mai în contact cu omeni.

Influența fisicului asupra moralului...

POSTA REDACȚIUNEI.

Seliște: Rugăm să ne descoperiți numele. Altfel nu putem da loc scrisorilor venite dela anonimi.

Dărite de sêmă și mulțumirile publice vor urma rînd pe rînd și în scurte estrase, căci spațiul nu ne permite a-le da pe toate în întregime. Decî răbdare.

Fără păreche în felul său este crucea duplă electro-magnetică nr. 86,967 R. B., inventată de d-l Albert Müller (Budapesta, V. Vadász utca 42/AE), care nu numai că face să înceteze cea mai mare parte a bôlelor omenesci, dar și are o influență bine făcătoare asupra organismului sântos, deore-ce face să dispară ori-ce apariție de bôla. Intre altele se folosește cu efect ca mijloc de vindecare contra slăbiciunii generale și contra tremurării, după cum recunoșce acesta în cuvinte măgulitoare și d-l Iosif Werner (Nasic, Slavonia), în epistolă adresată d-lui Albert Müller.

Vindecarea deplină a bôlelor secrete. Să nu pregete nimeni într-o cestințe atât de gîngășe a se prezenta odată în persoană, pentru ca cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din streinătate poți afla punctual locul, cauza, răs-pândirea și starea bôlei, ori cât de adânc ar fi bôla înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea rēului, ceea-ce fie-care o pôte face acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Decă cine-va nu pôte veni în persoană, atunci să-și des-orie bôla cu deămîntul și după ce va fi esaminată, va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioșe pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisore pune marcă de răspuns. După încheerea curei, scrisorile se ard sêu la cerere expresă se retrimite.

Un astfel de lecutor și curățitor e institutul special al d-rului Palóc, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-út 10) unde cu bună voință și conscientiositate capătă ori cine (bărbat sêu femeie) deslușiri asupra vieții seculare, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberază de bôla și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palóc vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metotul său propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, bôlele de bescică, de țeve, de testicule, de șira spinăteii, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, bôla albă, bôla de sânge, de piele și toate bôlele ce se țin de organele seculare femeesci. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palóc de la 10 ore în. a. până la 6 ore sêra (Duminecă până la 12 ore la amiazi). Adresa Dr. Palóc, medic de spital, Budapesta VII, Kerepesi-út 10.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop

Aduc la cunoștința Onor. public, cum-că mi-am mutat
Cancelaria advocațională
la Budapesta, I. ker. Bercsényi ut 9.
Cu acesta ocaziune i-mi ofer serviciile mele în tot felul de afaceri, fie ele judiciare sêu extra-judiciare.

Cu distinsă stimă
Dr. Aurel Olteanu,
advocat.

5-10

Dr. Alexandru N. Străvoiu
advocat
Brașov,
Strada Porții nr. 10
(2252,4-6.) (casa D-lui Sabadeanu).

Concurs.

Pentru ocuparea postului de contabil al doilea la institutul de credit și economii „Economul“ în Clușiu se escrie prin acesta concurs cu termin de 28 Februarie 1906.

Salar anual 1800 cor. solvind în rate lunare anticipative fără alte accesorii.

Postul se ocupă de-ocamdată interimal pe termin de un an.

1-1,2267.

Direcțiunea.

Se caută un practicant
cu plată bună. — Preferiți sunt cei ce pe lângă limba română posedă și pe cea maghiară și germană.
Ofertele sunt a se adresa sub „D“ la Administrația acestui ziar.
2-3,2260

„RACOTANA“
institut de credit și economii, societate pe acții în ȘEICA-MARE.

CONVOCARE

Domnii acționari sê invită prin acesta, conform ș-lui 14 din statute la
a X-a Adunare generală ordinară,
ce sê va ținé în Șeica mare, la 10 Martie st. n. a. c. la 10 ore a. m. în localul institutului.

Obiecte:

1. Raportul anual al direcțiunei.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Stabilirea Bilanțului anual și țixarea dividendelor.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală, în sensul ș. 22 din statute, sunt rugați a-și depuze acțiile, eventual doveșile de plenipotență la cassa până 10 ore a. m. din ziua adunării.

Șeica mare, la 13 Faur 1906.

Direcțiunea.

Bilanț cu 31 Decemvrie 1905.

ACTIVA:	K	f.	PASIVA:	K	f.
Cassa în numărar . . .	11846	25	Capital social . . .	100000	—
Cambii escomptate . . .	108168	14	Fondul de rezervă . . .	17666	53
Imprumuturi pe obligațiuni . . .	153799	34	Fondul de pensiune . . .	350	80
Imprumuturi hipotecare	10360	—	Fondul de binefaceri . . .	820	24
Efecte . . .	10100	—	Depunerî spre fructificare . . .	144197	09
Eficiul institutului . . .	6800	—	Reescompt . . .	24000	—
Spese de fondare . . .	500	—	Creditori . . .	1486	09
Mobilier . . .	1927	66	Dividendă neridicată . . .	130	—
Amortisare . . .	127	66	Interese transitore anticipate . . .	4627	14
Interese transitore restante . . .	1075	63	Profit curat . . .	11171	47
	304449	36		304449	36

Profite și Perderi.

DEBIT:	K	f.	CREDIT:	K	f.
Interese dela depunerî	5771	25	Interese de escompt . . .	8292	12
Salare . . .	2350	—	Interese de credite personale . . .	12159	52
Marce de prezență . . .	528	—	Interese de imprumuturi hipotecare . . .	59	60
Chirie . . .	70	—	Interese de efecte . . .	450	—
Spese diverse . . .	892	20	Provisiuni . . .	2186	92
Porto . . .	84	83	Admonițiuni . . .	793	46
Contribuțiune: directă și arunc. 2369-05					
10% după interese de depun. 577-13	2946	18			
Amortis. din mobilier	127	66			
Profit net . . .	11171	47			
	23941	62		23941	62

Șeica-mare, în 31 Decemvrie 1905.

N. Popa Radu m. p.,
contabil.

Direcțiunea:

Racoța m. p., Popescu m. p., Lissai m. p., Ioan Ittu m. p., Varga m. p.,
preș. și dir. esec. v.-președinte. m. în direc. m. în direcțiune. m. în direc.

Confrontând acestea conturi cu registrele principale și auxiliare le-am aflat în deplină regulă.

Șeica-mare, la 13 Februarie 1906.

Vasilie Tipurița m. p. Ioan Vătășan m. p. Peculea m. p.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de contabil la institutul de credit și economii societate pe acții „Șincana“ în Șinca-veche (Ö.-Sinka) comitatul Făgărașului, se scrie concurs pe lângă următoarele emolumente:

1. Salariul fundamental anual de 700 corone, plătit în rate lunare anticipative.

2. Dividendă conform statutului.

3. Taxele ce se vor statori de direcțiune pentru intabulări.

Doritorii de a obține acest post au de așteptat înaintea rugărilor provădate cu atestată despre absolvirea școlilor comerciale și eventuala praxă în termen de 15 zile de la prima publicare a acestui concurs la președintele direcțiunii d-l Ioan Fulicea, paroch în Șinca-veche (Ö. Sinka) u. p. Persány.

Șinca-veche în 8 Febr. 1906.

1-3,2262. Direcțiunea.

Nr. 21—1906.

Publicațiune.

Mercuri în 15(28) Februarie a. c. orele 10 a. m. în Cancelaria Eforiei, se va da prin licitație publică în arândă pe termen de 5 ani de zile Munții: Valea neagră și Prișcu din Județul Prahova, (România).

Informații asupra condițiilor da Biroul Eforiei.

Brașov, 1 Febr. 1906.

Eforia școlilor centrale române ort. răs. din Brașov.

Dr. V. Saftu, președinte.

1-3,2226.

Cine suferă de Soldină, reumatism

se nu folosescă alta doftorie, decât se cumpere o sticlă de

Fluid de reumatism al Dr. Flesch

care vindecă mai sigur ca ori și care doftorie Soldină, reumă, dureri de spinare, Stăbliciuni de mâni și picioare cauzate prin aruncătură, oste-nelă, scintire. Se folosește și intern și extern. Efectul se simte în scurt timp și la boale în-vechite, la care n'au folosit băi seu altă doftorie. — Se capătă numai la inventator și singu-rul producător:

Dr. EMIL FLESCH „Magyar korona“ farmacie. Győr, Baross-ut 24.

Depozit principal pentru Budapesta farmacia Török J. VII, Király-utca 12, și la farma-cia „Opera“, Andrássy-ut 26.

1 sticlă de 1¹/₂ decilitru 2 cor. Sticle familiare pentru folosire mai îndelungată 5 cor. Se trimite francate la comandă de 2 sticle mic și 2 sticle familiare.

16—50.2004.

Cel mai ieftin isvor de cumpărare! Cumpărare de ocazie!

În urma cumpărăturilor avantajoase ce am făcut, recomandăm On. public tôte mărfurile noastre. Ne rugăm a se convinge în persoană despre ieftinătate și bunătate.

Cu distinsă stimă: **Karácsonyi Kiss M. și Velits Strada Vămei nr. 6, la Crucea albă.**

Moașe cu diplomă

Cine dorește se aibă naștere ușoră, pote chiema în ori-ce timp și ori unde pe

Paraschiva Mănescu

Strada Sf. Nicolae nr. 1/A. Brașov.

Hôtel Central

Brașov, Strada Lungă nr. 1.

Recomandă **45 camere** pen-tru pasagerii din nou mobi-late dela **80 cr. în sus.**

Mai departe:

Sala cea mare,

pentru Baluri, Concerte, Banche-te, Nunți etc. montată din nou și escelent iluminată.

De asemenea:

Elegantul Salon Restaurant

spre Strada, precum și

Pivnița de Vinuri (a-la Eszterházy)

atât în pivnița cât și în Restaurant pot servi cu bucătărie bună, Bere de Steinbruch și Vinuri curate de Ardeal.

6 - 60.2286.

Unde se mănâncă bine

și se béu VINURI curate de Mediaș BERE de Pilsen „Urquell“ prospătă dela cep în fie-care ți? ? La

Restaurantul Schwarzburg în Brașov, Str. Spitalului nr. 20.

De o cercetare numerosă se rogă

C. R. GLIGORE CRISTEA, conducătorul restaurantului.

167—0

Primul stabiliment de văpsitorie artistică cu abur și spălătorie chimică.

FABRICA. Str. năsipului Nr. 1/a. Biroul principal str. Hirscher Nr. 3. (Vis-à-vis de sala de concert.)

Se recomandă pentru văpsit Garde-robe de dame, bărbați, întregi ori des-făcute, asemenea și pentru curățit.

Cu tótă stima:

W. Körner.

76—100.(1830)

AVIS!

Suberisul am onórea a face cunoscut On. public și în deosebi epitropilor bisericesci, că **am deschis în Brașov (la 2 Porumbi) Strada Neagră nr. 3 (3 Felső-Villa-utca 3)**

O fabrică de luminări de cêră curată și parafină sub firma

IOAN PETEU.

Prima fabrică de luminări de cêră și parafină din Ardeal.

Și sunt în plăcuta poziție de a executa tot-felul de luminări în tôte formatele, precum și aurite, ér comandez le vou execută prompt și cu prețuri fôrte convenabile.

38—90,1858.

Institut indigen!

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

SIBIU, Strada Cisnădiei nr. 5.

Fondată în 1868.

Edificiile proprii.

Primesce în condițiuni favorabile:

usigurări contra focului și exploziunilor, asigurări de viață și de rente viagere, asigurări contra furtului prin spargere, asigurări de accidente și de sticlă.

Valori asigurate 105 milioane corone.

Despăgubiri prestate 7 milioane corone.

Fonduri de rezervă și garanție 2 milioane corone.

Informațiuni dela Direcțiune în Sibiu și prin agenturile prin-cipale din Arad, Bistrița, Brașov, Cluj, cum și prin subagenții din tôte comunele mai mari.

500 K. plătesc celui ce va mai capêta vre-odată durere de dinți, ori îi va miroși gura, după ce va folosi

apa de dinți

a lui Bartilla, o sticlă 70 bani. (Pentru pachetare și expe. franco 96 fil.)

Eduard Bartilla-Winkler

VIENA, 19/1., Sommergasse 1.

Să se cêră pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locu-rile, unde nu se pôte capêta, trimite 7 sticle cu 5 cor. 20 fil. franco

Se capêta în BRAȘOV la farmaciile: V. Roth strada Orfanilor nr. 1, Neustädter pia-ța Franc. Iosif. Jekelius, Stenner Str. Porți 21. Obert Blumena la Victor Klein farm. Coróna. Eduard Kugler Brașovul vechiu.

Cruce seu stea duplă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Vindecă și invioreză

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boa-

Nu e mijloc secret. pe lângă garanție.

se da împrejurării. că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, ne-uralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, ameteți, țuituri de ureche, bătăie de ini-mă, sgârciuri de inimă, asmă, anțul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, re-ceală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, ucl în pat, influența, însomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle, cari la tractare normală a medicu-lui se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurse din tôte păr-țile lumii, cari prefuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis s'ese confundat cu aparatul „Volta“, de óre-ce „Crucea-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost oficios oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cerceat. Deja ieftinătatea crucii male electro-magnetice o recomandă îndeebii

Prețul aparatului mare e 6 cor.

folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la copii și femei de constituție fôrte slabă.

Expediție din-centru și locul de vânzare pentru tóra i streinatate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

V. Strada VADÁSZ 42 A./E. colțul strada Kálmán.

NOU! Morte și perire! NOU!

Plosnițelor seu Stelnițelor!

Cine doresce a scâpa de aceste scârbóse lighióne, cari conturbă somnul omului, se binevoescă a se adresa către D-ul

GLIGORE ALBU, măestru zugrav

BRAȘOV, Strada Cacovei de mijloc nr. 14,

care dispune de un mijloc prin care se pot stîrpi Plosnițele (Stelnițele) și tôte insectele din casă

Procedura e fôrte simplă: în localitățile unde se află li-ghiónele, se așază o sobă (cuptor) mică în care se arde un ma-terial preparat. În timp de 2 ore ardând acest material, odaia și mobilile se curăță cu deseversire și plosnițele mor în tôte crepăturile, și în ori-ce mobilă. — Până acum sau făcut mai multe încercări

Rog pe Onor. public, a cerca numai o singură dată, și garantez de stîrpirea acestor insecte.

Cu tótă stima

GLIGORE ALBU,

măestru zugrav,

Brașov, Cacova de mijloc nr. 14.

2-16

„Gazeta Transilvaniei“ numărul cu à 10 fil. se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tu-tungeria de pe parcul Rudolf la Eremias Nepoții.